

ANIMI

Per Universi fastidia

A M V N D O,

A T E R R A ,

A CÆL O ,

A S E I P S O ,

in Deum salientis

I M A G O ,

Repetitis passim Typis ,

*Auctore GUALTERO PAULO e Soc: IESU
in Archigymnasio Viennensi SS. Theol:*

Doct: & Profess. ordinario,

Melodiæ Lyricæ Latinae RHYTHMOMETRO ,

nunc Novo Patrio Carmine ,

per unum ejusdem Societ:

Sacerdotem

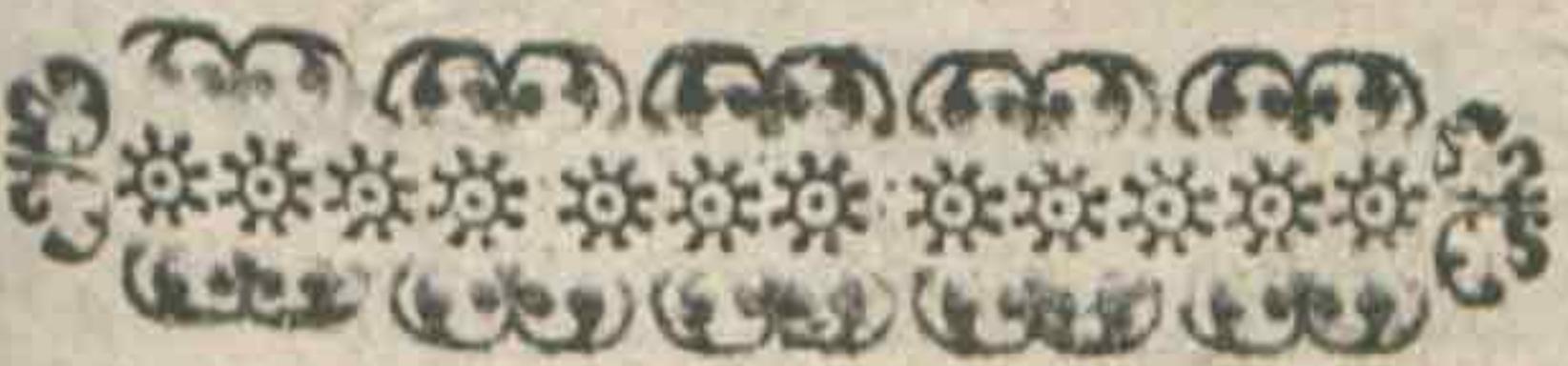
Expressæ.

Cum facultate superiorum .

Figite magnanimum, generoso ermite, pars
Qua Lachinus Solea monstrat Apollo viam.
Vitrioli Parie, Larus vel surgit in Orbe
Aureo vel patina, Fauce metente, seges,

Illustrissimis Dominis
D. D.

IOANNI
&
ALEXANDRO
IABLONOWSKI
III^{mi} Palatini Russæ
Magnæ Publicæq; Spei Filiis.

Altio & Orbi no-
tus Libellus hic,
Auctoris erudi-
tum ingenium,
suam suavitatem, tot prægn-
stibus, quot repetitis prelorum
su-

sudoribus asseruit. Nam usur-
pata tamdiu luce audentior,^{nō}
Hospes ut hucusq;^z, sed & in-
digena Sarmaticus ambit esse.
Omnino feliciter, si vestro Pa-
trocinio judicia nostra probaue-
ritis **FLVSTRISSIMI**
DOMINI. Nec Polone
Humanitatis esset, Adven-
tuic aliud monstrare domicili-
um, quam ubi contubernio Glo-
riæ excipiatur: nec nostri Cli-
entelaris officij aliunde subsi-
dia, quibus ad plurium notiti-
am & studia veniat, quam à
vestro nomine corrogare. Pre-
terire vobis hanc beneficii lau-
dem, quod in literas ac pietà
tem

tem extenditur noluimus. Par-
est, ut olim sæculis, sic literari-
is monumentis, splendor à vo-
bis veniat. Emiteat, vota bono-
rum omnium prolecturum o-
men, & prima sit, ad vestri
usum publicum, literis innexa
pietas; quæ ambo, nunquam
non ad immortalitatem præi-
vère. Opportuna sane Æter-
nitatem sibi pignorantium com-
mercia, eam à se in literas ve-
nerationem exigere, quantam
illæ transmissis ad Posteros fa-
ctis daturæ sunt perennitatem.
Quanquam, hoc potius compen-
dium in Nominis Vestri hono-
re, Pagellis his occurrit ultro.

Monstrantur abunde Posteri-
tati, obstringunt famam, Ve-
stro si vultu, familiaritate, as-
sensu dignamini. Nec enim &
tatis unius bono, neqz sub soli-
citudine quae prima juventutis
limina non transcendat adole-
scitis. Quam salutare Polo-
niæ Illustriſſ: Parentis Vesti
Nomen, quo secundum Fortit-
natissimi Principis invictum
Geniu, & consultissimā Men-
tem protegitur: tam interest
omnium, ut cum securam abun-
de immortalibus factis memo-
riam sui fecerit, Vos usui pu- -
blico Civis optimi perennitatem
detis, quam fata quandoqz in-
vide-

videbunt. Acerbum quidem
est, vel inter spes mentionem
Posterorum illi jungere, quem
non moritum velis; Sed a-
bunde solatii interim contra ne-
cessitatem fati, si alia nomina,
eadem merita succedant, solus-
que sanguis Posteros habcat,
Gloria eadem diversastantum
attollat ætates. Et hæc reditu-
ra sibi de vobis ornamenta &
commoda, Patria disponit in
longum. Quam enim amplum
illi, sæculorum exempla in Il-
lustrissimo Parente Vestro cir-
cumponere sibi, tam securum
ad æternitatem, quod secutu-
ras ætates in vobis erudiat.

Ita sane ne quid in Domo Ve-
stra non ad publicum pertine-
at, Spes etiam de vobis in cō-
mune cedunt. Vobis certe ma-
gnificum est, ante experimen-
ta, æstimatione indolis, & com-
muni bene precantium solici-
tudine nosci. Magno proinde
& maximis familiari omne
provehimini, mox impleturi,
vel superaturi Patriæ Spes &
vota, jam accenditis. Interim
non diversa institutioni & spei
Vestræ poscimus; ut quantum
a Paternis exemplis intra ani-
mum respondis vacabit, huic
fletatis oculos, ubi non extra
Virtutum cogitationem pona-
tur

tur mora. Scimus, quam feli-
citer ad domestici exemplaris
fidem, absolutissima, sive Invi-
cli Ducis forma, seu Senatoris
vel Civis optimi elaboretur Vo-
bis quotidiano conatu Idea. Ju-
vabit & Divinioris Sapien-
tiæ arcana nosse, & à prima
superficie, in imum rerum mor-
talium vero calculo descendere.
Licebit hic, vel mirari hu-
mani magnitudinem Animi,
vel expriri: qui tum demum,
in se dignam succrescit ampli-
tudinem, si in contemptum bo-
norum quæ vanescunt, in im-
perium cupiditatum quæ dede-
corant, evaleat. Vobis verò

peropportunum huc advertere
vifus; nec Gloriæ enim capax
affertur animus, nisi quem Vir-
tutis amor dilataverit. Et in
turpem vitiorum patientiam
prolapsos, in vecors servitium
traxit plerumque obviorum mi-
rator genius, & mens spectatis
minor; cui angustias faciant,
quæ oculos illecebris intraverè.
Legetis hic terræ fastidia, que
suppedaneam faciant ad vir-
tutē & verā Gloriā contenden-
tibus: Convicta humanis intor-
ta cupiditatibus, non sine ap-
probatione videbitis, que ea-
rund m apud vos exilio acer-
biora faciat. Ultra naturæ
termi-

terminos patere mortalibus de-
sideriis viam intelligetis; Ve-
stra quandoquj probaturi conten-
tione, securos boni exitus pro
Honesto conatus esse, si magni
sint. Spectabitis non inermia
pro Cælo vota, quæ vel torpen-
tes in amorem affectus everbe-
rent; instructuri & Vos, sed
indole Vestra dignius, virtuti-
bus utilius spectaculum: Nec
suspiris sed manu & consilio
causam acturi Numinis. Quid
enim nunc quotidiana exerci-
tatione condiscitis, quam ut in
lucem & avitorum custodiam
decorum futuras, pectore con-
datis pro immortalibus Focis
scin-

scintillas Virtutis Paternae. De
quo palam ambigitur, maiore
in Rempub: animo, an illustrio-
ribus in pietatem exemplis, &
meritorum honore Patrie For-
tunam amplificer. Spectatui
non parvo miraculo in consiliis
vigor animi, prima semper &
sua & publicæ integritatis cit-
ra: Mens tam invicta arduis,
quam cupiditatibus inaccessa.
Necdum exempto horrore, ad-
monetur memoria, fuisse quan-
doq; illam Supcrum indignati-
one conflatam, nostris vocatam
meritis tempestatem, cum sola
pereundi libidine, in mutua o-
dia publicè rueretur. Quod h.ec

fragore majore quā cxitio pro-
cella detonuerit, in Virtutis il-
lius reverentiam actum credi-
mus, que furori innocentiam
opponere ausa, saluberrime ad-
monuit, Ne hostes in Crubus
quererentur; ne perdere Rem-
pub: mallent quam errorem;
neq; ulcisci putarentur Patriā,
qui perimerent. Rediit tandem
sua consiliis sanctitas, & cum
vera Patriæ Caritate sui pu-
dor. Meruit verecundiam de-
votum saluti communi Caput,
quod se tam intrepide arbitriis
æstus illius permiserat. Me-
morabitur redditia non infelici-
tis Castris innocentia, militari-
bus

bus consiliis prudentiæ fama,
legionibus disciplina, quæ solis
jam hostibus timendas faciat.
Habet quod sequiori opponat
famæ nostra ætas. neq; sola li-
centiæ & dedecorum portentis,
sed & laudatis temporibus no-
scenda succrevere exempla.
Experimur, ad Arma transe-
untibus, non desidiam sed peri-
cula auctoramentum esse: glo-
riâ & hostili cruore, non Civili
prædâ, turmas imbui: dilecta
in vicem Penatium Taberna-
cula, submota seditionum no-
mina & instrumenta: consul-
tum Paci æquè ac Exercitūs
Nomini: procul habitis luxūs
irri-

irritamentis, subtrahita necessitas, sua, mox & aliena consumendi: actae sub pellibus hymenes; ostentata admotis hosti tabernaculis Virtus, quod tam frangere vim barbaram possit, quam sidus hibernum noverit: continuati vel clade hostium, vel contemptu triumphi. Ipsi bello & circumstrepentibus in vicino incendiis inserta pacis bona; limitum-temus herentia frenato cum hoste pericula: Vigori redditæ Provinciarum facies, que cum Castris ferro in viscera recepto obriguerant. Hæc & infinita que curam nostri Superis esse loquuntur, haud

haud dubie auspicatissimi quidem Principis debentur animo,
sed & Illustrissimum Parentem
Vestrum, eadem indiscriminatim etatibus ostendet gloria:
Cui mandatas curarum Reip: vices incubuisse, non ad solam obsequendi laudem vidimus,
scd ad Patriæ salutem. Neg, enim minus hucusq; consiliorum salubritate equimus, quam illo, qui fortitudine, vigilantiâ, fide, redderet felicia. Cum hæc ergo Domestica Vobis documentata, & Caritate & institutione in animos transeunt, tanti per & prælo centuriatos affectus, sui & universi per oblivionē,

Nu-

Numini propinquantes respicietis. Evidem non indignum, ut antequam vos præliorum meditationi, ulteriores anni & severior Palæstra per signatum sanguine seriem palmarū inducat, fortunatores Achilles bi Cantus morentur, & pro Deo præliares in impetus accendant. Excusandum apud vos non est, quod Sacer hic affectuum concentus, mollioribus adrepat numeris. Blamāriorem felicet naturā pietatem esse scitis, quicquid illam tristi severitate infament, qui sua dedecora Honesti odios exaggerant. Per hos & sæculi fatum est, ut

ut Virtutes, adhibita etiā ali-
unde in commendationem ege-
ant gratia: Non quod suam
non habeant, in sincero & per
indignos pastus non corrupto
palato, sed jam felicius noc-
tura vel voluptatibus vel Cr-
piditatibus condiuntur. Cete-
rum ex Humanitate Vestrā po-
tissimum Muneri præsentī fi-
dimus, quod inter ea quæ se hic
censuræ secura attollunt vota,
nō strum non tacite inspirat Cæ-
lo. Solis enim jam votis ut aga-
mus, Illustriſſimi Parentis Ve-
stri honorificentissima de nobis
judicia, flagrantes supra meri-
tum affectus, beneficia non ad
ostcn-

ostentationem congesta cōgere:
Concedant, (ita Cælo, instamus)
Superi! ut quemadmodum
Parentis Illustrissimi merita,
in obligando amore publico, so-
la diversitate gau liorum va-
riant, sic erectas de Vobis ex-
pectaciones; mutetis approban-
tiū admiratione, Patriæ cx usū
vestriletitiā, Paterno judicio;
qui se expressum, vel, si fas, su-
peratum gaudeat, his, inquam,
Pcs, & vota de vobis, quām
primum & quā diutissimē ra-
ta faciatis. Ita vovet,

Illustr: Nominis vestro

Obstretissimum Califfiens:

M E L O S
P R I M V M
A N I M I
à Mundo
in DEV M
S A L I E N T I S.

Vidi cuncta quæ fiunt
sub sole, & ecce va-
nitas & afflictio
Spiritus.

Eccl. i.

I

M E L O D I A
PIERWSZA
D U C H A
od Świátá
D O B O G A
wzbijającego.

Widziałem wßytko co się
pod Słoncem dzieje, álić wßy-
tko Prozność, i utrapienie
Ducha. Eccl: I.

RHYTHMVS I.

Deus meus meum cor,
Amor meus te deperit;
Nihil boni meum cor
Te majus usquam repperit.

Mundi superba larva
Quæ fronte lucet extimâ,
Est umbra, resque parva
Si tu serenas intima.

Tua quando magnitudo,
Cor implet, & comprehendit
Quid orbis amplitudo?
Quid mundus est ostenditur.

Hæc machina universa
Est sicut uvæ granulum;
Marique terra mersa
Ut scrupus est, ut punctulum.

Nos fingimus chimæras
In punctuli fastigiis,
Ut regna, resque veras,
Sic ludimur præstigiis.

Qui

R Y T H M . I.

Boże moy serce moie,
W tobie się kochā serdecznie,
Bo dobr większych niż twoie,
Ználeśc nie mogę koniecznie.

Pyszna świątā máfszkárā
Ktora ná pozor iáśnieie.
Cień iest szczéry i mårá
Gdy się duch toba zágrzeie.

Kiedy twoiey wielkości
Serce się pełnięc nápawa
Te świątā wspaniälosci
Iako sa liche, uznawa.

Tá ze wszytkim máchiná,
Iest iák iágodki gužiczek
Oblana morzem gliná
Iák proszek ábo punkćiczek.

My tám gdzie ten punkt wzbiera
Troje niewidy buduiem,
Iákby to prawdá szczenia
Ták się gušámi czaruiem.

RHYTHMVS II.

Quisquis vel ex figura,
Hunc æstimandum præcipit
Mundum, vel ex statura,
Deceptus est & decipit.

Mundus nec uniformis,
Nec par sibi per omnia
Est, ipsa, quando dormis
Solent ut esse Somnia.

Qui credit esse amæsum,
Hic somnio deluditur:
Quod intus est venenum
Fuco aureo concluditur.

Pilula est amara Mundus
Condita succo laureo,
Pulcherrimus, rotundus,
Simillimus pomo aureo.

Odor ejus est amomum,
Nihil sapit concordia:
Vocemus hocce pomum
Malum aureum discordia.

Noli

R Y T H M II.

K To trzyma, że z-figury
Swiátá száczunek pochodzi,
Abo z piękney státurny,
Ten, i sam zwiedzion, i zwodzi

Swiát áni to iednáki,
Ani státeczny w swey cerze
Owa właśnie snadź taki,
W iákim sny chodzą ubierze.

Kto mu słodkość przyczyta
Temu sen oczy maliue,
Bo tá trucizna skryta,
Złotem się zwierzchu gláncuie.

Gorzkać swiát iest pigułka
Ná konfekt w cukrze sposobna,
Piękna, okragła bułka,
Zbyt pomaránczy podobna.

Zapach ma ormuśzowy,
O smák dáremne zawody,
Godzi się frukt tákowy
Zwáć pomoráncza niezgody,

RYTHMVS III.

NOli vocare pulchrum,
Malum aureum si mundus est.
Foris aureum sepulchrum,
Intus malorum fundus est.

Noli vocare bellum,
Quod illius labellula
Spirent perenne bellum,
Et mille conflent bellula.

Si bella fert labella,
Belliq, promus condus est;
Nec ista bella, bella;
Nec Mundus iste, mundus est.

Solent vocare Mundum,
Sed vocis est inversio:
Deberet hoc rotundum
Dici boni perversio.

Lites per ergo multas,
Per bella rerum publica,
Mundi fit haec simultas,
Haec litium Respublica.

Dicant

R Y T H M III.

Nie chwal teyto lichoty
Z pomáránczowej pięknoścí
Grob swiat po wierzchu złoty
Wewnatrz dno pełne zgniłości.

Nie nazyway łagodnym
Zeiego slowka miodowe,
W tym ięzyku zrad płodnym
Woyny tysiącem gotowe.

Bądź cie usty wdzięcznemi
Bądź upominki częstuię
Nite dobrá dobremi
Ni się swiat świetnym probuie.

My tē wszystkę rościągłość
Światem zowiemy przewrotnic
Zwacby nam tē okragłość
Dobrá przewrotność istotnie.

Wszystek stoł przed owocys
Zdobi słodyczka Swiat hoyny
Lecz w owocach niemocy
Przy wetach rwetes i woyny.

RHYTHMVS IV.

DIcamne quid sit orbis,
Rerum quid universitas;
Est arca plena morbis,
Est litium diversitas.

Quas Mundus actiones
Appellat & quæ munera;
Perinde factiones
Dici queunt, & funera.

Elementa copulantur
Bellis & actionibus;
Urbes coagulantur
Plerumq; factonibus.

Quid est coisse turbas,
In urbium confortia?
Nisi excitasse turbas,
Et Principum divortia?

Lites per ergo multas,
Per bella rerum publica;
Mundi fit hæc simultas,
Hæc litium Respublica.

R Y T H M IV. 9

Wieszże czym to święciško (dy?)
Czym są wszech rzeczy gromá
Pełne chrob pudliško
Swárow powszecchność i zwady.

Co świat swą uczynnośćią,
Co łáską żowie i dáry,
W taz to buntow chycrośćią,
W taz zwac pogrzeby i máry.

Zywioły się sprzągają
Dzielnemi z sobą woynami,
Miaſta się zgromadzają
Po wielkiey części buntami.

Což iest, swoy kray puściwszy
Domiaſt się wespół zgromadžic?
Tylko rozruch wzbudziwszy,
Z Pány się fwemi powadžic.

Przez tedy zwad zbyteczność,
Przez dawne ná plác wywody,
Trwata światá społeczeństwo,
Rzeczpospolita niezgody.

RHYTHMVS V.

Mundo simul coacto
Tam nulla si sit unitas,
Quo jure, quovè Pacto
Dici potest communitas.

Vox ipsa civitatis,
Videtur esse irrisio;
Quid restat, unitatis,
Si regnat hic divisio?

Ut sors tulit suarum
Est cùique rerum portio:
Rerumque publicarum
Vocatur hæc proportio.

Hic pauper ille dives,
Distamus infortunio:
Estne istud esse cives?
Estnè hæc boni communio?

Ne sic loquamur unquam:
Hæc sortis importunitas
Cum veritate nū quam
Dici potest communitas.

Si

R Y T H M V.

SWiát w iedno zgromádzony
Gdyż żadney nie ma iedności
Iakoż, i z-ktorey strony
Imię ma pospolitości?

Samo miastá názvánie
Coś się zda śmiechu godnego
Gdziež tu iedność zostanie
Kędy dział mieszká wszytkiego?

Wział káždy, co z obfitych.
Wziací mu się rzeczy dostálo.
Ito Rzeczpospolitych
Dziálem się iákimś názválo.

Ow nędza ow Pan z Pány,
Ták się nieszczęściem džielimy:
Itož to bydž mieczany?
Ták že tu ná społ žyiemy?

Prožno; zleć to gadamy:
Ták rožna szczęścia skutecznosć
(Prawděli mowic mamy)
Nie ma bydž zwána społecznosć

12 RHYTHMVS VI.

Si mente quis revolvat
Mundana quæ sunt munia :
Quos sortis urna volvat
Casus, & infortunia :

Et Mundus iste follis,
Genus pilæ lusorix ,
Quod inflat aura mollis
Syringe vanæ gloria .

Hoc folle sunt globatim
Rerum vices communium :
Ludunt eo datatim
Fortuna & infortunium .

Modò in ima ; mox in altum
Fertur levi jactantia :
Salit hunc perenne saltum,
Constans in inconstantia .

Dum porrò sic rotatur,
Et saltat, & revolvitur :
Qui perdidit lucratur,
Ludusque non absolvitur.

R Y T H M VI. 13

Kto státecznie rachuje
lákie sa świątá przymioty,
lákie fortuná snyje
Klęski, przypadki, kłopoty :

Pęcherzem okragluchnym (ma
Świát ná ksfztait piły bydž trzy-
Ktory wiatrem miękuchnym
Prózna pochwała nádyma.

Wtey się piły mieszkaniu
Rzeczy potoczne motają
One sobie w igraniu
Szczęście z nieszczęściem podają.

To z lata to wzlátuie
Co lekkość każe táneczna,
Ták ustawnie táncoie
W niestateczności stateczna.

A gdy się tak podawa
Tu wzgóre cískać, tu chwytać ;
Ten co przegrał, wygrawa
Zaczym grze końca nie pytać.

RHYTHMVS VII.

Credisne te jocando
In hocce sphæristerio,
Ludendo, saltitando,
Unquam quiesce serio;

Qui vult quietus esse,
Et stare Mundi ductibus;
Vult in globo quiesce
Qui concitatur fluctibus.

Gula, Iivor, ira, luxus,
Cupido, fastus, otia,
Ut æstus, ut refluxus
Mundi rotant negotia.

Et mille gaudiorum
Nos turbulentis fluctibus;
Cogunt & otiorum
Perire tempestibus.

Has te dolose Munde
Nolo sequi per orbitas:
Quem i navigas secundè,
Totoque cælo exorbitas.

Nec

R Y T H M VII.

Wierzyſzli , że žartuiąc
Ná tym galisyczku beſpiecznie
Gráiac, ſkaczac, táncuiac,
Odpoczniesz kiedy státecznie !

Kto dufa tey wártałce , (nie ,
Chcąc žyc ná świecie przyſtoy-
Ten w puł morza ná gałce
Chce odpoczywáć ſpokoynie .

Zbytki, gniewy, zazdrości,
Pycha, leniſtwo i psoty ,
lák wiry w nawáłnoſci,
Kręca ſwiatowe roboty .

A nas, to burzliwemi ,
Zbytniey rádoſci ſzumami ,
To gubią pogodnemi
Przy prožnowaniu wczásami .

Niechcę ia świecie zdrádny(dnie ,
Iść po twych ſcieſzkách tak ſná-
Bo choć to ſter maſz ładny
Błędźisz, niestety! ſzkárádnic.

16 RHYTHMVS VIII

Nec mundus ergo mundus,
Nec orbis est, sed orbitas.
Labyrinthus est rotundus,
Habens dolosas orbitas.

Per circulos abire
Notissimis erroribus ♀
Finem nec invenire,
Nec exitum laboribus.

Est vita plurimorum
Quādam necessitudine ♀
Nam posteri, priorum
Erramus consuetudine.

Si quæris hic Asylum,
Aut quo recurri debeat ♀
Vel sospitale filum,
Quod exitūs spem præbeat ♀

Tecum libens maneto,
In circulum ne vertere,
Recti viam teneto,
Et in D e u m convertere.

Hic

R Y T H M VIII. 17

Ten tedy świat, nie świętny,
Koło to raczey gołota,
Lábirynt kragłokletny
Ktory drog mylnych stá plotz.

Po tych cyrkułach krażyć
Oczywistemi błędami
A do końca nie dążyć
I do pokoiu z pracami.

Jeſt to żywot powſzedni,
Którym żyć iakoś muſiemy:
Bo ſwych przodków poſledni,
Zwyczáiem idac, błađiemy

Šukaszli tu ucieczki
Abo gdžieby się poprzatać;
Bądź zbawienney niteczki
Ktora się názad wyplatać:

Radzę, mięszkay sam z-ſobą
A ni się w krętach rozſzerżay;
Drog ci cnotā bądź proba
A cel do Bogá zámierzay.

RHYTHMVS IX.

HIc orbis est rotundus,
Est circulator mobilis,
Et hoc in orbe Mundus
Præstigiator nobilis.

Est arte Pantomimus,
Dum more nugivenduli
Dat verba, circuimus
Ab ejus ore penduli.

Exponit ille venum
Mirabili facundiâ,
Sensu quod est amænum
Mortalium crepundia.

Pigmenta, mellæ, flores,
Ramos honoris laureos,
Cupidines, amores,
Et mille montes aureos.

Hæc esse magna fîngit:
Sed ista qui complectitur,
Parum nihilve stringit
Si fabulas amplectitur.

Quod

R Y T H M I X.

Ten kołowrot okragły,
Iest iakiś biegun i trzpietan
A świat ná niem rościagły,
Niepospolity czárletan.

Dość sztuk umie kuglańskich,
Z którymi gdy się gorgoli,
Plotek iego nicwiarskich
Rádzí słuchamy do woli.

Ná przeday wystawuie
Zdobiąc ná pod źiw swe plotki,
Wszystko co zmyśli miłuie
Czaczka, rupieci, łakotki.

Färby, stodycz, kwiatczyny,
Wińcow laurowych dwie łačeę
Miłostki, Kupidyny,
Gór szczerozłotych tysiące.

Toć on cudy poczyta:
Lecz kogo ná nie poduszcza;
Máło ábo nic chwyta
Gdy się ná bayki zapuszcza.

20 RHYTHMVS X

Quod est cicada in herbâ,
Quod in plagiis araneus.
Mens fila dansque verba,
Est circum hic foraneus.

In ore mille laudes,
Manusq[ue] mille basia.
In corde mille fraudes,
Quot verba, tot mendacia.

Huc (clamat evocando)
Nil hic labore venditur;
Venundatur jocando,
Emendo nil expenditur.

Emitur labore virtus,
Et plurimis sudoribus;
Veneri dicata myrtus
(Inquit) datur favoribus.

Mihi Munde gloriando
Noli loqui sublimia;
Occidis osculando,
Pullos tuos ut Simia.

Quat

RYTHM X. 21

Oświerczyk polny w żielsku,
Co pąiąk w siatce itulony;
To czyni po cherchelsku
Ten nász włoczągá mierziony.

W uścięch tysiąc chwał plecie,
Rękęć całuię miluchno;
W sercu tysiąc zdrad gniecie,
A co tchnie, to łgnie pręciuchno.

Sám sam, woła, wzywając,
Darmo tu wszystko przedáyno,
Kupisz, co chcesz igrając,
Za nic tu kupić, zwyczáyno.

Cnotá z pracą przychodzi,
Krwawym iż potem kupować;
Mey się Wenerze godzi
Mirt swoj (powiada) dárować.

Nic mię świecie nie ruszaś
Pieniąc się chlubiąk Rhodan;
Bo całuiąc záduiszasź,
Jako swę džiecká koczkodan.

RHYTHMVS XI.

Quartro boni medullam;
Hinc Mundus, hinc inanitas;
Amare nolo bullam,
Cujus medulla vanitas.

Amare nolo sumos,
Qui nominantur gloria;
Amare nolo nummos,
Sunt flava terræ scoria.

Quo fine deperibo
Terræ gravis flavedinem;
Quo fine post abibo
Auræ levis gravedinem;

Hic Mundus, hoc inane
Fucatur auri cortice:
Homoque bulla vanæ
Fit ludus auræ vortice,

Hic ludus ille fucus,
Vel morbus est auriginis;
Vel morbus est caducus,
Factus malo vertiginis.

RYTHM XI.

Szukam dobrá istoty,
Tu świat, tu iego prożność:
Precz bąbelne lichoty,
Których istota ze czczością.

Miłować niechęć dymów:
Dym cześć, ia do czci chęć gubię
Toczych z Węgier pielgrzyów
Rdze, ziemie żółtey nie lubię.

Ná co ia mam kochać
W tym żółtku z błotě i zerdzak?
Kto mi się kaze ślochać
Ze mi te dymy nie śmierdzak?

Ten świat będąc nikczemnym,
Złota się cheipi połykiem:
Człowiek piana toremnym,
Staje się wiątrow i grzykiem.

Tá grá, tá farbá buczna,
Abo iest z żółtey choroby;
Abo niemoc káduczna,
Nie z zawrotowli, z czegoby?

24 RHYTMVS XII.

LEvis est, eritque Mundus,
Nam fumo & aurâ pascitus,
Grave quid, habensve pondus
Re tam levi non nascitus.

Uterum gerit rotundum
Superbiæ tumoribus :
Gravidum puto esse mundus
Levissimis rumoribus.

Nequit inde gratus
Dici, gravis vel nobilis :
Qui totus est globosus
Gibbosus est, & mobilis.

Larvate pone vultum
De te boni nil ominor :
Ego te, tuumque cultum,
Tuasque res abominor.

Spargit, feritque ventum,
Si se tibi quis obliget :
Metat usque lustra centum,
Pro melte ventum colliget.

Amen

Swiat iest cos lekuchniego
Boi z dymu zyje i z pary:
Tak lekkie, nie cięzsze
Rodzić nie mogą towary.

Kałdun dzwiga toczoney,
Pychy puchlinę nadęty:
Wierzę iż z kázdey strony
Nowin brzemienniem rospięty.

Zaczym, bydżon nie może (wy:
Wdzięczny, poważny, poczci-
Bo wszystek (żal się Boże)
Krępy, gárbaty, pierzchliwy.

Obłudny złoż maskarę
Nic ci dobrego nie tuszę;
Nacię, natwoię wiare, (muszę.
Nakształt, na wszystko, plwac

Wiatr rozrzuca i śieie,
Kto się w twa wplotł iemiołę:
Niech się sto lat żnac grzeie;
Wiatrem napełni stodołę.

26 RYTHMVS XIII.

A Mentis esse duco
Mundi regi vestigiis ;
Ubi cuncta plena fucō,
Et plena sunt præstigiis.

Ubi vita turpe bellum :
Mors, triste lethum dicitur
Ubi mortis ad macellum
Invita vita dicitur.

Ubi bella sunt amæna :
Infamiae sunt laureæ :
Ubi mella, sunt venena :
Molestiae sunt aureæ.

Ubi flamma juncta sumo :
Humanitas, fallaciæ :
Ubi rosa juncta dumo ;
Ingratiisque gratiæ.

Et risibus dolores ;
Et appetitus tædiis ;
Et jurgiis amores :
Et lachrymæ cupediis.

Pożegnał się z rozumem
Kto świątą stapa nogami:
W którym obłudy tłumem,
Pełno marnienia z gusciami.

Gdzie żywot szpetną woyna:
Smierć nazywają skonśmętny:
Gdzie w iatkę śmierci zbroyna
Żywot prowadza niechętny.

Gdzie woyny są pokojem,
A bánicye godnością;
Trucizna miodu zdrojem,
Nędze, kłopoty, radością.

Gdzie płomień kopec rodzi;
Ludzkość człowiekię wykręci;
Gdzie roża z-ćierniem chodzi,
Łaczą się z láską niechęci.

Gdzie śmiech w płaczowi jak włazi
Chciwości ckiliwość sąsiadna,
Swar gościem u przyjazni
Łakoc kwileniem rozrzędna.

NOlo meos amores,
Meos vagari spiritus,
Ubi mille post labores,
Labor fit omnis iritus,

Ubi plura sunt timenda,
Quo major est securitas :
Ubi plura sunt videnda,
Quo major est obscuritas.

Ubi deficit facultas :
Ubi nocet innocentia :
Ubi separat similitas :
Ubi decet indecentia :

Ubi pudor est pudori :
Ubi licet licentia :
Ubi stupor est stupori :
Ubi solita insolentia :

Ubi statur arroganter :
Status ubi mysterio
Res seriæ, oscitanter :
Nugæ geruntur serio,

Niech się po tych pálácách
Chuć, i myśl moiá nie błaķa ;
Kędy po tyśiąc pracách,
Pracá mi wszystká wyśiaka.

Gdzie się więcej wystrzegać,
Im więcej widzisz obrony;
Gdzie tym bárziey zábiegać
Im więcej w oczach zaſiony.

Gdzie się pełność wyſacza :
Gdzie i niewinność winuią
Gdzie społeczność rozłączca :
Gdzie nieprzystoyność farbuią.

Gdzie wstyd, sprzyjać wstydom
Gdzie bydż swowolnym ieſt
Kędy džiwno džiwowi (wolno :
Kędy roſpuście wydolno.)

Gdzie státkuią zuchwále :
Kędy rzekomo státecznic,
Rzeczy pilne ospále ,
Plotki się džieią zbyt grzečnic

30 RYTHMVS XV.

A Mābo ! quisquis īsti
Per sensuum patatia,
Quid esse reperisti
Tot corporis folatia ?

Cibi optimi saporis
Sunt alitum cadavera :
Sunt iHlices soporis
Plumæ somni papavera.

Et moschus & zibethum
De murium fit stercore
Et vestis, & tapetum
De belluarum tergore.

Venena purpurissi
Marina dant conchylia :
Et flava fila byssi
Sunt ipsa vermis ilia.

Immo assecæ Thrasonis
Belli putant se fulmina,
Cum cauda struthionis
Vertit galeri culmina :

Quid

K Tośkolwiek zmysłów siły
Ktoś dwor ich zbiegał i strze-
Powiedz iakoć Bóg miły, (chy.
Co zaczte ciaľa uciechy?

Na smaczniesze tálerze,
Scierw maja trupow i schaby:
Węch maku, dźwięk, i pierze
Są do zaspienia powaby.

Treść piżmá i zybetow,
Z gnoiu myszego zbierają:
Z skor zwierzęcych i grzbietow
Szaty, kobierce, džiálája.

Bárwická ná szarłaty
Iest ne krwiemorskich ślimakow
Iedwabie i bławaty
Szczere wnętrznosci robakow.

Brát durnego Trázoná
Mi niema že Marsá suzálec;
Gdy struśiego ogoná,
Noší nadelbem kawálec.

32 RYTHMVS XVI.

Quid ergo, quid morarum
Mundi traho per atria;
In valle lachrymarum,
In vanitatis patriâ.

Ubi mens gravata mole,
Ad ima sæpe truditur:
Ubi radiante sole
A sensibus deluditur.

Ubi vanitatis Iris
Depingit imbre roridum.
Coloribusque miris
Se singit arcum floridum.

Ubi officina mentis
Phantastica propaginè,
Ipsum nihil, sub entis
Verique fert imagine.

Ubi summa veritatis
Hæc est: quod hoc palatum,
Plenumque inanitatis,
Verumque sit mendacium.

NA coż tedy mieszkamy (dzie? W tey zgniłey świątā zagro-
W padole ſez pływamy
W błotney marnoſci gospodźie?

Gdzie dla ćiežaru ſwego,
Myśl zawsze na dół ſchylona,
W ſrzdod prawie dniá biatego,
Bywa od zmyślów zwiedziona.

Gdzie się prożnoſci tęczą,
Obłok roſisty māluie;
A świetna się nałęczą,
Przez džiwne farby kſztałtuie.

Gdzie myśl przy ſwym wárſtacie,
Gdy fantazy k nárabia,
Samo nic, w czegoś ſzacie
Prawda i bytem ozdabia.

Gdzie to prawda sámuitna,
Ze te pálace poczciwe,
S ź nikczemnoſć wierutna,
Abo więc kiastwo prawdziwe.

34 RYTHMVS XVII.

Si sunt inanitates,
Si vera sunt mendacia,
Quas fert amanitates,
Quæ mundus hic solatia?

Es digna res stupore;
Quod plurimi mortalium
Capiantur aut amore,
Aut fraude rerum talium.

Quod in tot & virorum,
Et fæminarum cætibus
Pauci notent malorum:
Circumdati se retibus.

Aves ut implicentur
Subtile rete tendimus:
Hoc callidè intuentur;
Et sæpe nullam prendimus

Quéis Mundus aucupatur.
Cum fila sint immania:
Hæc nemo suspicatur:
O error! ô infania!

R Y T H M X V I I . 35

Jeśli to nizezemności
Jeśli to kłamstwá rzetelne,
Co u świátá słodkości
Co krotosile weselne ;

Godna rzecz podziwienia
Iako się gwałtem ci ludzie ,
Bądź pochlebstwu stworzenia
Bądź dają imacé obłudzie !

Ze i tam, gdzie lud męski ,
I tam gdzie kobiet gromady ,
Rzadki się strzeże klęski.
Między tak zlemi sasiady !

My dla ptaszkow łowienia ,
Siatkę subtelną stawiamy ;
Doyrzaz chytre stworzenia ,
I często z niczym biegamy .

Ktore świát zasta wuię ,
Sa tak haniebne niewody ,
Zaden iednak nie czuie
Lakie to głupstwo krom szkody !

35 RYTHMVS XVIII.

Mundi aucupis videte
Quam filia sint communia:
Iuveni puella rete:
Rete est seni pecunia:

Capitur avarus auro:
Vanâ superbus gloriâ,
Victor vidente lauro,
Levi pugil victoriâ.

Capitur iners quiete:
Piger tenetur otio:
Et fabulîs Poëtæ:
Et institor negotio.

Et navitæ procellis:
Et vinitores vitibus:
Et aulici novellis:
Et advocati litibus.

Es ergo (sitque vestrâ
Hoc pace dictum clariùs)
Hac Mundus in palæstrâ
Athleta retiarius.

Es

Patrzcie, iákie z ta klatka,
Swiata sa łowy i żadze,
Młodym dziewczyná siatka,
A starym siecia pieniadze.

Sidli złoto chciwego,
Pyszałkę chwała nikczemna,
Tryumf zwycięzcę cnego,
Szermierzá wygrá dáremna.

Odpoczynkiem čiukowie,
Leż prożnowania zegarem,
Baykami Poetowie,
Kupiec się sidli towarem.

Nuż Dworscy nowinami,
Nuż burz k morską zeglarze,
Nuż Praktycy Prawami,
Nuż win szczepieniē winiarze.

Jest tedy (w czym o łásce
Niech u was będę bezpieczny)
Na tey ten świat zapásce,
W ysiękacz siecia waleczny.

38 RHYTHMVS XIX.

Est rete mundi asylum :
Et rete tam notabile
Ut ejus omne filum
Sit sensibus palpabile.

Tenantur illi odoris
Vapore reti fumeo :
Tenentur hi faporis
Humore reti spumeo.

Tenantur hi colore :
Hi musicorum lineis :
Capiuntur hi liquore ,
Qui natus est in vineis.

Hi stemmatum sigillis :
Hi Principum conviviis :
Hi virginum capillis :
Hi pellicum lasciviis :

Hi veste detinentur :
Hi prædiis : hi censibus ;
Tibi nunquid hæc videntur
Patere fila sensibus .

Quid

Siecia się ten świat kleci
A siecia takiey okázy;
Ze nic kázda tey sieci
Mięsza niż palec sto rázy.

Owi się perfumami
Siecia i dymna i mglista.
A owi przysmákami
Siecia się wikla pienista.

Ci do málarskiey sklonia,
Tych tablaturá pozyska,
Drugiemu chłodne tonia
Ktore z-piwnice wytryska.

Tych herbowne pieczęci,
Tych pánkie śidlą bankiety,
Ow się podwyka kręci
Ow nierzadnemi zaloty.

Ci się strojem platája,
Ci wsiámi, a ci czynszámi,
Więc tu zmysły zmyślaja
Ze to te wici wiciámi.

Quid dico? quidve clamo?
 Si res ut est expenditur:
 Piscis tenetur hamo:
 Homo seipso prenditur.

Sua quemque fert voluptas
 Trahitque quo desiderat:
 Leges fuisse ruptas:
 Non curat, aut considerat.

Sed quisque prædo cordis,
 Quod maximæ est amentiæ,
 Se stringit ipse chordis
 Erroris & licentia.

Quod ista plena fuci
 Mundi fit ostentatio,
 Non debet inde duci
 Color, vel excusatio:

Nam quidquid est, ab ipso
 Nobis Deo conceditur,
 Nemo nisi à seipso
 In his amandis læditur

Ego

Długoż ták báiáć będąc? (nica,
Bystrz w rzecz patrzac źrze.
Rybá więźnie ná wędę,
Człowiek sam sobie łapica.

Swa kázdego wygodá,
Do chuci własnych wciaż pędzi,
Czy to dobrze, czy szkodá,
Nic go tá piecza nie swędzi.

Ale się sam kátuie
Co iest hániebnym szaleństwem;
I sam siebie krępuie
Tęgim rospáczy męczeństwem.

Ze pełno samołówek,
W które ná świecie wpadamy,
Płaszczyków i wymowek
Ztąd sobie stroić nie mamy,

Sam Bog ná zysk człowieczy
Wszystko stworzenie pomnaża
Nikt nie szkodzię z tych rzeczy
Káždy sam siebie obraża,

42 RHYTHMVS XXI.

Ego lædor à meipso,
Lædor tamen, nec læderer
Procul ipse memetipso,
Deo meo si dederer.

Nam blandientis hujus
Mundi sub affluentia,
Quis est? quis ille? cuius?
Non gliscat appetentia?

In orbe, sive disco
Sunt cuncta mundi fercula;
Et pertinace visco
Imbuta sunt opercula.

Tangendo detinemur;
Tenendo comprehendimur;
Prendendo possidemur;
Et possidendo vendimur.

Si dicis esse lufsum:
Hunc nolo ludum ludere.
Si dicis esse abusum:
Hunc nolo abusum cudere.

Tria

Sam się ranię owszeki, (ny,
A wždy bol: mogłbym uyć rā-
Bym sam siebie daleki
Bogu był swemu oddany.

Bo przy tey obfitości
Ták pochlebnego ofzustá,
Kogo przebog chciwości
Zła nie uwiedźie rospustá?

Ná okraglým pułmisku
Sa wszystkie świątá potráwy:
Lgnie w nich iako w bagnisku,
Bo ie pokłocił ſeb žwawy.

Tknieszli się? zatrzymányś;
Trzymaszli? iuż cię chwytáia;
Chwyciszli? dodzierzányś;
Dzierżyszli; iuż cię przedáia;

Grá to, mowisz, świątowa;
Kát go weź z tákim igrániem:
Rzeczesz; zwyczay się chowa;
My złych zwyczaiów przesta-
niem. Dryia

44 RHYTHMVS XXII.

Tria sunt amica Mundo :
Opes, voluptas, gloria :
Hæc intus, inque fundo
Sunt dona proditoria.

Opes Labore patre,
Ex matre sunt Cupidine :
Stant cum Timore fratre,
Sorore cum Formidine.

Apis instar est voluptas,
Mordet suis cupediis :
Quis nescit esse nuptas
Jucunditates tædiis.

Fatuus honoris ignis
Est flamma desultoria :
Est febribus malignis,
Est fulguri par gloria.

Sunt ergo, sunt venena,
Sunt dona proditoria,
Utut audiant amæna,
Opes, voluptas, gloriâ.

Si

RYTHM XXII. 47

D
Kyiá swiátu po rodžie(ckie,
Bogáctwá, roškofsz, czci swie-
Te wewnátrz i ná spodžie,
Sa upominki zdradžieckie.

Kłopot Oycem bogáctwá,
A chciwość matká witáia,
Frásunki się do Bráct wá
Boiázni w-Siostry wpieraia.

Roskofsz podobna pszczele,
Káfa iák žadlém ſłodkościak;
Ktož nie wie, že wesele
Ozeniło się z-žálościak?

Błędne swiatlá Honoru
Sa to powietrzne zapaly,
Błyſkawicom z pozoru
Febrrom równe czci chwały.

Sa tedy iádowite
Sa upominki zdradžieckie,
Choc rzkomo znákomite,
Bogáctwá, roškofsz, czci swieckie

Ieſli-

46 RYTHMVS XXIII.

Si mundus illecebris
Sese tibi despondeat,
Eventibusque crebris
Votis tuis respondeat:

Securus esse noli:
Quid sit futurum dispice,
Deoque fide soli;
Finemque semper inspice,

Qui spargit illecebras,
Cachinnulos, & jubilum;
Mox ibit in tenebras,
In lachrymas, in nubilum.

Par est tenebrioni,
Nubique par serenulæ:
Par, imo Scorpioni,
Par Mundus est Sirenulæ.

Aures utrinque claude,
Sirenibus ne jungere,
Cave Venena Caudæ
Vult Scorpio te pungere.

Jeśliby pieszczotami,
Świątci się kiedy zalecał,
I wielu wygodami,
Twoim zamysłom przyświecał;

Nie ufaj zdradliwemu, (day;
Co zaczym przyydzie, znac' zak-
Bogu ufaj samemu
Zawsze na koniec pogląday.

Kto tu sobie przebarszcza,
Idobrey myśli zázywa;
Wnet się na plutę zmarszcza,
I we łzach smutny opływa.

Świąt rowien złodzieiowi
Rowien i chmurze pogodney
I owszem niedźwiadkowi
Bá i Syrenie urodney.

Zatul uszy po skronie,
Syren nie wzyway do gadek
Strzeż się iádu wogonie
Chce cie ukąsić niedźwiadek.

Puer anguis est in herba
 Cave cave pericula,
 Fuge speciosa verba
 Non verba sunt sed spiculae

Ne te putas abesse;
 Quid corpore enim affinitas?
 Quid carne possit esse,
 Quid te tibi vicinus?

Mundi manendo Civis
 Omni procul juvamine,
 Inter Venena vivis
 In aspidis foramine.

Ne dic libido sordet,
 Non curo non consentio
 Cupido saepè mordet
 Et mordet in silentio

Vide puer te ipsum,
 Ne diligendo læseris
 Fugiendo temet ipsum
 Tute caves, non deseris,

Fuge

R Y T H M XXIV. 49

Młokošku wąż pod źielem ; (typ
Złych się przypadków strzeż ro
Pięknnych slow gardź cherchelē
Bo to nie slowá, lecz gloty.

Nie wierz, by čię nie zftáło :
Což ták jak ty sam twoiego ?
Což może bydź nad ciało,
Což tobie nad čię bliższego ?

Świátá będąc mieszkáncem
Gdzie pomoc widzisz nie sporą
Iestes gádziny bráincem ,
Wiámie žmiy mieszkaſz komora.

Nie dość, żeć śmierdzi psotá,
I grzeszyć niemaſz ná woli ,
Zgnie Kupidyn niecnotá,
A żgnie i milczkiem, áž boli.

Pátrzże dziecie uſilnie ,
Ześ szkodzien gdy się sā lubisz ,
Siebie się strzegac pilnie ,
Strzeżesz się tylko, nie gubiſz .

RYTHMVS XXXV.

Fuge, fuge, quid moraris?
Domi tuæ est incendium,
Quid cum foco jocaris,
Mors cuius est stipendum?

Ludendo te favillæ
Urunt gravi cauterio,
Placetne lusus ille,
In quo feritur serio.

Fateris esse parvas,
Res mundi & esse inutiles,
Fateris esse larvas
Et esse nugas fuitiles.

Fuge ergo nam probata
Virtute, ni te involueris
Ni fila præparata
Dolo bono dissolveris.

Istæ profectò nugæ
Huc perditum te duxerint,
Aut more sanguisugæ,
Tabi medullam suxerint.

Mihi

R Y T H M XXXV. si

V Chodź, uchodź, coż mądżisz?
Domośtwoc' ognie prześmiár-
Ogień žartámi studžisz, (dło:
W którym zapewne dasz gárło.

W żarcie płomień ogniowy,
Grzeje cię prawie do hárku,
I miłyć zárt tákowy,
W którym dogara bez žartu?

Znasz to że podłey bárwy,
Są wszystkie świątá prożności.
Znasz to że własne lárwy,
Plotki, blazeństwá, lekkości;

Vchodź, uchodź potężnie
Męstwali niemász i cnoty:
Bo iák nie stárgasz mążnie,
Tey to niciáney roboty:

Záprawdę te ploteczki
Abo cię w łykach upłotą,
Abo iák piaaweczki
Krew i szpik z ciebie wygniota.

Michi pes uterque prurit
Calcare mundi gloriam,
Me sanctus ardor urit,
Vincamus hanc victoriam.

Video venire rugas,
Et funeris præfigia;
Linquamus hasce nugas
Linquamus haec contagia.

Linquamus ante mortem,
Et ante vitæ funera,
Quam Mundus iste sortem,
Quæ Mundus offert munera.

Linquamus ergo Mundum,
Reum chaoꝝ discordium
Linquamus hoc profundum,
Et hanc cloacam sordium.

Qui vitæ ad usque fundum
Mundo dolenter hæserit
Non linquit ipse mundum
Sed mundus ipsum deserit,

Obie mi skacza nodze (męstwē
Deptac, świat, wzgardzac i
Chęć święta żga mię srodze,
Zwyćięzmy takim zwycięztwē.

Widzę z fałdami gęby
I bliskiey śmierci przełazy,
Te plewy, te otręby,
Te złe opuścmy zarazy.

Opuścmy żemscy kreći,
Pierwey niż przyidzie ná máry,
Tenikczemne rupieći
Te dárow świeckich poczwary.

Opuśmysz to świecisko
Wszelkiey zamięszkę niezgody.
Opuścmy to doliško
Ten stek plugástwá, te smrody.

Kto do skonnego lata,
Chętnie na świecie polega,
Ten nie opuszcza świata
Ale świat iego odbiega.

M E L O S
P R I M V M
A N I M I
à Mundo
in D E V M
S A L I E N T I S.

Quid mihi est in cælo
& à Te quid volui
super terram.

Psal: 72.

Hæc

W

M E L O D I A

W T O R A

D U C H A

od Swiátá

D O B O G A

wzbiiáiscego.

Co mam (zgotowanego) w
niebie ? A od ciebie cze-
gom pragnął na
ziemi. w Psálz 72.

W

56 RYTHMVS I.

HÆc vita funus atrum,
Et vera scenæ est fabula;
Mors prodit in theatrum,
Vitæ per incunabula.

Volat hora currit ætas,
Strophen, per atq; antistrophen
Ad mortis usque metas,
Et fabulæ catastrophen.

Sunt regna, sunt honores
Ut plurimum tragediæ;
Mortaliumque mores
Ludibrium Comediarum.

Quicunque ventre matrum,
Vitæ sub auras trudimur;
Vitæ per hoc theatrum
Vel ludimus vel ludimur.

Noli rogare quarum
Sit hic, sit ille partium;
Age tu quod est tuarum
Sic vivere est ars artium.

Noli

Ten żywot zwáć się godźi
Smiercia i bayka widoku
Smierć ná widok wychodzi,
Pierwszym żywotá przy kroku.

Lecą czasy w prędkości
Nie bez odmiany potoczney
Do kresu śmiertelności,
I końcą bayki widoczney.

Czci, Krolestwá, dżierżawy,
Są Tragedye y mātaczka,
A człowiekze zabawy
Komedyalna igraczka.

Ktorzykolwiek we wrótá
Zycia krótkiego wieźdzamy
Ná tym plácu żywotá
Bábki a mroczká igramy.

Niedbay, grali kto inny,
Gniewusá, plęso w, háyduká,
Czyn ty coś sam powinny
Ták žyc ná świecie, to sztuká.

58. RYTHMVS II.

NOli invidere sortem
Aut satrapis aut regibus,
Omnes obire mortem
Debemus equis legibus.

Quâ lege navigandum
Vitæ viis fatalibus :
Hac lege naufragandum
Est omnibus mortalibns.

Omnes suisque cymbis
Suisque remis volvimus :
Lethalibusque nimbis
Cymbâ solutâ solvimus.

Mare vita, morsque portus,
Hinc incolenda civitas
Aut cæli amænus hortus,
Aut tartari est captivitas.

Ne per maris procellam
Mens erret ut phrenetica :
Poli invenire stellam
Acu volo magneticâ,

Niechciey szczęścia zazdrościć
 Książetom, Królom, Cesárzom,
 Przyidzie się w grob zagościć
 Tak Panom iáko Włodárzom.

Ktoremi się nas prawy
 W okręt żywo ta nasiędzie ;
 Mocą też ustawy
 Muśim się rozbici na przedzie.

Wszyscy swemi wiosami ,
 W swoich się łodkach woźiemy.
 Aż zá śmierci fálami
 Gdy łodź faluje, toniemy

Morzem żywot, śmierć brzegiem :
 Ztąd (by się prawda w brod rze-
 Abo w niebo szeregiem , (kła)
 Abo iść hurmem do Piekła.

Czym ia iáko po leśie
 Ták i po morzu nie błądził ;
 Po gwiazdách po Mágnesie
 Będę swey łodki bieg rządził.

60 RHYTHMVS III.

Littus legendo verrant,
Amentque terram radere;
Vel qui libenter errant,
Vel non amant evadere.

Volo tñnere cursum:
Volo per altum devehi,
Et navigando sursum,
Dei sub alas evehi.

Non ibo quâ suevi,
Utor novis ardoribus
Cælum quod ante sprevi,
Est in meis amoribus.

Mihi terra risit olim
Putata delectabilis,
Quam nunc amare nolim;
Sane, nec est amabilis.

Monet ista claritudo
Serena, cælum cernere;
Docet ipsa pulchritudo
Terrena terram spernere.

RYT M III. 61

O Wym to nic nie wádži
Ze sie przy lądzie tuľáia,
Co abo býadza rádži,
Abo przepłyńać niedbáia.

Ia wołę by też nagle,
Raz sie ná gļebi ochynać,
A rospuściwszy žagle,
Pod skrzydła bozkie wypłyńać.

Minę tory zwyczáyne
Nowa mię chciwość podnieca,
Niebo mnie do tād táyne
Mey súz milości záleca.

Ziemiem przedtym miłował
Chcąc u niey uciech názbieráč
Južem iey ábdánkowať, (ráč
Niemász co prawdá wczym gme-

Tá iásność, tá pogodá,
W niebo nam párzyc porucza
W szyftká źiemie urodá
Ziemie nas gárdzić náucza.

Quocunque fert ocellus
Sui favillam luminis,
Sit unda sitve tellus;
Mie recordor numinis.

Si forte cerno florem,
De flore surgit quæstio,
Quis cudit hunc odorem?
Deumque nosse gestio.

Si prata, rura, montes,
Valles agros, si cætera:
Sunt hæc creata pontes,
Scalæque versus æthera.

Et per suas figuræ,
Et signa per terrestria,
Quid nos amare curas
Ajunt, ama cælestia.

Quo nempe res creatæ,
Tot voculæ propheticæ;
Mihi que fabricatæ
Tot sunt acus magneticæ.

RYTHM IV.

63

Dzieżkolwiek ok oboje,
Swoim promieniem zasięga,
Ziemialı, wodli zdroje,
Wnet myśl o Bogu wylega.

Vyžrzę kwiateczek iáki
Wnet o nim roście pytanie
Zkad wzdy w nim zapach taki?
Owoż o Bogu bádanie.

Obaczę ťaki krasne,
Gory, padoly, rowniny,
Wszystko to mosty własne,
Wszystko do nieba drábiny.

Więc one, iesiли czuiesz
Kształtem i znaki rożnemi
Co nas, mowiąc, miłuiesz?
W niebie się kochay, nie w ziemi.

Owá ile stworzenia
Tyle w niem kazań zawiertych
Tyle mam do zbawienia
Strzałek magnesem natártych.

EN arbores relinquant
Telluris ut confinia,
Cæloque cum propinquant,
Ut gaudeant vicinia.

Sublime surgit Ornus,
Altumque crescit esculus,
Amat eminere Cornus
Jacere nescit Mespilus.

Abies suo virescit
Se surrigens acumine,
Libentiusque crescit
In montium cacumine.

Sunt nube quæ putentur
Ramos amanter tingere,
Sunt velle quæ videntur
Ad stellulas attingere.

Hæc dum per hunc calorem
Ramos in altum porrigunt,
Cordis mei teporem,
Et vilitatem corrigunt.

Patrz iáko się dobywszy
Od ziemię drzewá odstáia
A niebu się zbliżywszy
W tym się sąsiedztwie kochája.

Ná gorách rosta buki,
W gorę się leśion podności
Dereń przeymuje sztuki
I Niesplik wzrostu nie prosi.

I odłá swoim wierzchołkiem
Aż się ku niebu wydziera
A nie kontentá dółkiem
Gory wysokie obiera.

Szktakie, co się zdádzia,
Sámych obłoków dotykáć
Szko się ná to sádzia,
Zeby się do gwiazd przytmykáć.

Te gdy w tey góracości,
Ptágną bydż niebu przyiemie
Serc nászych ožiębłości
I myśli hánbia nikczemnie.

Quid anime mi, quid urges
Hæc inferis affinia?
Ignave, quando surges
Ad syderum confinia.

Frondentibus capillis
Init Cedrus connubium
Cum rore cumque stillis
Altissimarum nubium.

Quercus propinquaque stellis
Et eminente culmine,
Frendentibus procellis,
Et invidente fulmine.

Quot Fagus aucta ramis,
Tot brachiis se extendere?
Quot frondibus, tot hamis
Videtur astra prendere.

Tu per simeta Mundi
Sordes meras amplecteris,
Et carceris profundi
Gravi catenâ necteris.

RYTHM VI. 67

Długoli Duszo moiá , (czyć?
Wolisz tak z piekiem grani-
Rychłosz náwroćisz kroiá,
Czy też to wniebie džiedźiczyć?

Rzuca roświtłe włosy,
Cedr ná Libanie wysoki :
Wászey pożąda rosy
Naywynieśleysze obłoki.

Dąb rosły iák po sznurze,
Pod sáme gwiazdy wychodźi,
Choć się nań frożę burze,
Choć grom zawisny nań godźi.

Ille buk ma gálazek ,
Tyle to rámion rościąga :
Ille rozg, tyle zwiazek,
Ktoremi niebá snadź siąga.

Ty po śmieciach światowych, (iua:
W plugástwie gmerzesz i wgno-
A w więzach tak surowych,
I w turmie szukasz pokoiu.

Nie

Non sola magna ligna
Effert amor cælestium ;
Hæc usitata signa
Sunt stirpium terrestrium.

Videmus & genistas
In montium crepidine,
Aureas levare cristas
Ejusmodi cupidine.

Humiles per arva spicæ
An non amant excellere ?
An non amant myricæ
Se versus astra pellere.

Et arbores superbæ,
Et simplices arbusculæ,
Fruteta, gramen herbæ,
Et stirpium minusculæ.

Omnis ad astra tendunt
Mirabili concordia :
Me porrò reprehendunt,
Qui langueo socordia.

RYTHM VII.

69

Nie sáme wielkie drzewá,
W niebie się gwałtē kocháia;
Takiež znáki naydžiewá, (iá
I w tych, co mnieyszy wzrostiná-

Biedny žarnowcá kozaczek,
Przy gor'wyfokich kráwędži,
Wspináiac się chudaczek,
W gorę iák može tak pędži.

Niski kłosow kwiatyszek,
A za się w ziemi rozwilia.
A za i támaryszek
Rad się ku niebu nie wzbiiia.

Ták to drzewá w spáníale,
Iáko i profte krzewinki,
Trawki i ziołká małe
Krzaczki, i lágá chróścinki.

Wszystkie się zgodnie máia,
Okrągley niebá ku Sterze,
A mnie przygánę dáia
Zem taki leniek w tey mierze.

70 RYTHMVS VIII.

PRætexu quod moretur
Me corporis pusillitas;
Natura si notetur,
Hæc profit imbecillitas.

Solet arborum tenella
Radice facta pubere,
Ne langueat misella,
Potentiori nubere.

Sic nupta vitis ulmo
Transcendit ulmum vertice;
Sic obsequente culmo
Phaselus instat perticæ.

Hederæque sic tenaces
Muri per altitudinem;
Cucurbitæ sequaces,
Per pergulæ testudinem.

Ut jungar ergo cælo,
Me vitis est solertior?
Sum tardior phasello?
Cucurbitis inertior?

Anima

RYTHM VIII. 71

Mówię, iż do tey pieczy,
Ciálami siábość przeszkaďza
Znamli náturę rzeczy,
Sámá im siábość wygadza.

Zwykło siábe krzaczatko
Gdy się záweźmie korzonek,
By nie mdlálo chudźiatdo
Dužszych przyſtawáć do płonek

Ták masz długim obłakiem
Wiąz przechodzącą māćicę :
Ták bob obwišym strakiem ,
Tyczna przerasta pálicę .

Wtakż po murowey ściánie
Pnie się upornie bluszc długí ,
I korby ábo bánie
Koło podźiemney frámbugi

W siąganiu tedy Niebá.
Iam nad māćicę niedbálszy ,
Więc iść zá bobem trzebá
Mam bydź nad korby ospálszy ?

ANima mea vis adire;
Cælestē patrimonium.
Debemus hic inire
Soleñne matrimonium.

Si nuptui locari
In cælitum viꝝ curiis;
Non perticis juvari
Non indiges longuriis.

Trino Deo, Deo uni
Pulchris amoris nexibus
Cor obliga, cor uni,
Et implica complexibus.

Qui cordis est pusilli,
Si cum Deo conjungitur;
Deus loco bacilli,
Statuminisque fungitur.

Et istud adjuvantis
Est gratiæ connubium;
Animiq; prævolantis
Ultra par erga nubium.

Ochcesz doftać Duszo moiá,
 Oney niebieskiey džiedžiny,
 W przod tu powinnoś twoiá
 Slubne odpráwić zmowiny.

Ochceszli zámaž do niebá,
 Gdžie się tá zmowá potwierdži;
 Do tegoc nie potrzebá,
 Ni tyczek żadnych, ni žerdži.

Bogu w-Trcocy iednemu,
 Piękney miłosci związkámi,
 Serce powzday sámemu
 Złacz i powikłay węzłami.

Wkim serca mdleysze kárty
 Jeśli się z Bogiem ziednoczy
 Bogiem ták będzie wsparty,
 Ze go nic na doł nie stioczy.

Iteć to zrękowiny,
 Ztąd łáski pomoc dáiacey
 Ztąd Dusze nad nižiny
 I nad obički lecacey.

Si mole detineris,
NEt corporis gravamine;
 A plantulis doceris
 Quo te leves conamine.

Quando arbores gravantur:
 Vim vi solent repellere.
 Solentque cum secantur,
 Ramis novis excellere.

Solet agitata Pinus
 Frondes minanter jungere;
 Audetque pressa Spinus
 Se deprimentem pungere.

Plexque tonsa duris
 In Algido bipennibus,
 Ridere vim securis
 Solet, lucris perennibus,

Et eminere Palma
 Si quo prematur pondere;
 In id indolis est alma
 Natura, plantas condere.

Oblałać cięszkość dokucza
Chcąc cię do ziemię niewolić
Ladá cię kierz naučza
Iák się ku niebu grámolic.

Drzewá siła szláchetna
Odpor gwałtem dawaia
A gdy ie siadź obetna
Nowe gáłazki puſczáia.

Sosnia groźnemi pręty
Strászy sobą chwieiacęgo
Tarn choć po lekku zgięty
Skłoc niemieszka gnacego.

Wiezożolá okrzesány
Oltra ná láfy śiekiera
Szydzi z podiętey rány,
Nowa nárofy kozera.

I pálma sporzey roście
Gdy iey co broni wylotu;
Od natury tegoście
Drzewá dostá y przymiotu.

ET lachrymas, & iras,
Et murmur & suspirium
Industriasque miras
Absconditarum virium,

Cæli viâ negata
Constanter arbor exerit,
Et certat obstinata
Donec comas crexerit.

Si quo furore venti
Ramos minantur frangere,
Suspicio frequenti
Auditur Ormus plangere,

Alkus renidet auris
Leni sono ridentibus,
Irasciturque Cauris
Per aerem stridentibus.

Quo truncus ille vergit
Dum stridet, aut irascitur,
Meus amor ire pergit,
Eoque sine nascitur.

TO płaczem, to zás gniewem,
Szemrē. wzdychaniē, goracē,
Już prawem iuż i lewem
Sił skrytych i sztuk tyśiacem.

Pnie się drzewo státeczniē,
Gdy mu co w-gorę zábroni,
Inie wytrwa koniecznie,
Aż mu się drogá odsłoni.

Iežli roziadłe wiátry
Drzewá się łamác zmawiáia
Násucháia się Tátry
Iako Iawory wzdycháia.

Olszyná się połyška
Gdy wiátrek cichy powiewa,
Lecz skrámi z gniewu pryska,
Gdy wicher bárkom dogrzewa.

O co się te pnie kufza
Gdy wnich te gniewy baczymy;
Tám ciągnąc wszystka dusza
Náto się właśnie rodziemy.

Simul amor ut Cupressum,
Palmam videt, vel Carduum
Simul inde, per regressum
Fert se ipse in arduum.

Et quærerit ite junctim,
Idemque per vestigium;
Et sicut illa punctum
Acuminat fastigium.

Aitque, si Cupressus
Flamæ in modum protendit
Quæat amor esse pressus,
Qui flagrat ac incenditur.

Si pressa Palma, sursum
Levat suis se palmulis;
Amor potes te cursum
Tuis negare flammulis?

Si carduus sagittas
Suas olympos dedicat;
Amor ut eo remittas
Tuas sagittas prædicat.

GDy Cyprys chuc' wródzona,
Gdy pálme, oset, ogląda
 Zárazé w stecz wściagniona
 Bydż iák nay wyżey pożada.

Iprágne tymże tropem
 Z niemi we społek wędrować
 Prágne równym pochopem
 W zwycz się śpiczasto prostować.

Ieśli Cyprys, powiadá ,
 Ná kfztałt płomieniá strzelisty.
 Miłość ma leżeć bláda ,
 Ktora iest zapal ognisty .

Ieśli pálma ściśniona ,
 W gotę swym kaže pátyczkom ;
 Możeż miłość przestrona
 Biegu swym bronić płomyczko ;

Ieśli oset, swe osći ,
 W niebie nieiáko utyka ;
 Tam tam piękna miłości
 Twe strzaly rzucay) wykrzyka.

OArbores avetis,
Ut in Deum cor dirigam;
Dum erescitis, monetis
Ut esse sursum diligam.

Vegetabili calore,
Ramos gradatim ponitis;
Et scandili virore
Scalas mihi disponitis;

Et poma germinatis
Dulci sapore prædita;
Et illa collocatis
In parte semper edita.

Et eminente fructu
Me versus astra ducitis;
Et hi loquace ductu
Nihil loquendo dicitis;

Cælumne vis lucrari?
Noli deorsum serpere;
Nam debet elevari
Qui poma vult decerpere.

RYTHM XIII. 81

O Drzewá! mnie wzywacie,
Bým wniebo serce kierowať,
Roſtać upominacie,
Abym bydž wzgorę miľowať,

Zywym mi cieplá pędem,
Wſchody z gáłzék czynicie
A pochodźistym rzędem
Szczebie zielone robicie.

Nu, iábuſzká ſłodžiuchne,
Káždy rok z siebie wiiecie
A te dáry miluchne,
Záwsze wysoko kladžiecie.

Owá fruktem podnioszym
Mnie ku niebiosom wabicie
A ſlowem z pniá wyroſym
Ták mi niemowiąc mowicie.

Chceszli ty doſtáć Niebá
Nie ſtoy ná dole dáremno
Wſpinać ſię temu trzebá
Komu rwáć iáblká przyiemno.

Cum cogito, unde Corno
Sint corna purpurantia:
Quave arte, quo've torno
Tornata poma Aurantia:

Disco tot esse soles,
Multiplici compendio;
Quot pomus ista proles?
Fert nobili suspendio.

Est lucis, est caloris,
Est solis hæc fæcunditas:
Et aurei coloris
Persuadet hoc rotunditas.

Parit incumbante cælo
Natura tot propagines,
Et format absque prælo
Solis mariti imagines.

Si parva possit arbor
Soles pusillos fingere:
Quonam colore tardor
In corde cælum pingere?

GDy myślę z kąd głogowe
GChodzą w szarłacie iágody
 Jabłká pomarańczowe,
 Z kąd swey dostaia urody.

Baczę słońcow tak wiele (cyh,
 Wiedney gromadźie świecz-
 Ille fruktów ná czele
 Nie po katówsku wiszacych.

Cieplá to i świątłości
 I słońca płodność fámeego
 Znac to i z okragłości,
 I z gláncu fárby złotego.

Naturá płod tak grzeczny,
 Z niebem wylagszy pomnaża ,
 A obraz w niem słończny
 Jako Oycowski wyraża.

Moga się w drzewku małym
 Małe słonyszczká kształtwać ;
 Przecz ia w sercu wspániálym,
 Lenięc się Niebo mallować ?

Michi cerasus videtur
 Ramis in orbem crescere,
 Cælumque ut æmuletur,
 Stellis suis splendescere.

Cerasis enim rubore
 Se se suo prodentibus,
 Sub frondium virore,
 In ramulis frondentibus.

Uiridi micare nocte
 Tot mihi videntur stellulæ.
 Quot solis igne coctæ
 Sunt bacculæ rubellulæ.

Videre vis cometas;
 Has gemmulas considera
 Natura tot prophetas,
 Caudata tot fert sydera.

Quærisne quid futuri
 Præsagiant mortalibus;
 Gustum boni affuturi
 In rebus immortalibus.

RYTHM XV. 85

WIśni się przypatrzać, / gámi.
Lda się rość w okrąg roz-
A nieba naśladując,
Szymi się blyszczy gwiazdkami.

Bogdy swą rumianością
Iey się wiśienki wydają;
Choc pod listkow gęstością
Na szypułkach się uczają.

W cieniach nocy zielonych,
Tyle się migają gwiazdeczki,
Lie w słońcu smażonych
Rumieniuśienkich gałeczek.

Chcesz tu wiedzieć komety?
Pátrz ná te perły rośiste:
Tobie rosta ná wety,
Te ogonátki gwiazdżiste.

Pytasz się co takiego
Te prorokują komety;
Ślodkość dobrá przyszłego,
I one wieczne bankiety.

Zážrzec

ME cogis invidere,
Et flere, quisquis indicas
Cadente sole Here,
Solere, plantas Indicas.

Solere præ liquore,
Præ lachrymarum ductibus:
Noctu manare flore,
Et destitutas fructibus.

Et solis in reductu,
Fætas novis splendoribus,
Posito solere luctu
Ridere mille floribus.

Ego juro teste cælo,
Et teste conscientiâ,
Coquor impotente zelo,
Et uror invidentiâ.

Quod arbor India lumen
Solis remoti præsciat;
Mea mens videre numen
Dei propinqui nesciat.

Záyžrzec á płakáč chce wá(dži,
Gdy kto ná pámięć przywo-
lako Indyyškie drzewá
Płacza, gdy słońce záchodži.

Jáko prze mgliste krople,
Przezbytnie płaczu niewczásy,
W nocy pówiesza sople,
Zbywſzy wrodzoney okrasy !

Zás przy odwrocie słońca
Nowa iásnosćia ozdobne,
Sypiąk kwiatki bez konca,
Złożywſzy gunie zaſobne !

Bądź niebo mey przysięgi
Moje bądż świadkié sumienie
Gniew mię przeniká tęgi,
Mam od zazdrości palenie.

Ze Indyánskie drewno,
Słońce przeczuwa zdáleká ;
Mię o Bogu nie pewno,
Chodź tudžiesz tudzież czło-
wieká. Náco

88 RYTHMVS XVII.

Cur arbores remotæ?
Cur preferuntur Indicæ;
Plantæ per arva notæ,
Pro patrio sunt indice;

En obvio per hortum
In flore, demonstrabitur;
Est quando sol ad ortum,
Quando sub undas labitur.

Cum mane sol resurgit,
Et luce terram despicit;
Clytie excitata surgit
Ortumque solem respicit.

Cum sol deinde plaustrum
Quâ spirat Auster exerit;
Flos ille spectat Austrum
Miror quis eum flexerit.

Suamque quando celat
Sol nocte claritudinem;
Se se suamque velat
Flos ille pulchritudinem,

Solem

NA co drzewá postronne,
Ná co Indyjskie przynoszé;
Ládá korzonki płonne
Ná ten ia dowod záproszę.

Oto w ládá ogrodzie (dnię.
Ládá kwiatczyńsko wnet zgá-
Kiedy słońce ná wschodzie,
Kiedy pod ziemię zápádnie.

Gdý słońce ráno rzuca,
Swoie po ziemi promienie;
Słonecznik się ocuca,
I w słońce pátrzy (szalenie.)

Gdý zás słońce swych koní,
Ku południowi dögánia;
Kwiát od niego nie stroni,
Džiwno mi kto go náklánia.

Ná koniec gdy pod wódą
Słońce się w nocy zátáí;
Z swoią się też urodą
Kwiát on íchylony uczái.

go RYTHMVS XVIII.

Solem sequuntur herbæ,
Per solis ipsas orbitas:
Cur à Dei superbe
Vestigiis exorbitas?

Deus instar esse solis,
Et esse vult pro sidere;
Et tu protervè nolis
Soli Deo confidere?

Te prata, teque flores
Pulsa student inertiam
Alios docere mores
Spectabili solertia.

Vide rosas, amellos,
Et tulipas, & lilia,
Et quos vocent ocellos,
Quæ Chloridis monilia.

Cælo propinquiotes
Hac esse parte gestiunt;
Quâ parte dant odores,
Et floride se gestiunt.

RYTHM XVIII. 91

Zá sloncém nierozený
Wtež tropý kviatek wędruje;
Czemuž človieče dumny,
Twoy krok do Bogá szwánkuje?

Chceć Bog stánać zá slonce, (cze :
Chceć bydž zá gwiazdę níedbál-
Niechcešz Bogá obrónce?
Niechcešz mu uťáč zuch wálcz?)

Laki polá i sády,
Chca cię odúczyć gnušności;
A swoimi przykłady,
Chca cię nauczyć madrości.

Masz rože, masz lílie,
Masz tulipany ná probę;
Gwiazdeczki piwonie,
I wszystke wiosny ozdobę,

Ta češcia niešpokoyne
Niebu się ráde zblizája
Ktofa naylepiey strojne,
I ktorá zapách wydaia.

92 RYTHMVS XIX.

PEr prata restituti
Sunt quando veris nundinae
Floresque prostituti
Virente sunt arundine.

Est omnis illa florum
Amæna prolectatio.
Cælestium colorum
Suavis affectatio.

Tellus & astra certant
Reciprocis amoribus ;
Si lumen astra vertant ;
Respondet illa floribus.

Et est videre flores.
Vu'tum referre syderis ;
Meum cor hos amores
Invideris, si videris.

Est cura veris una ,
Vestiri iisdem insignibus,
Cum sole cumque luna,
Cum noctilucis ignibus.

R Y T H M X I X. 93

Po łakach gdy się z swemi
Wiosná taśzuje towary
Rozsypuiąc po żiemi (ry;
Pstry kwiecia gryszpan bez miá-

Vszystkie owe wybornych
Vciecę y kwiatkow foremne
Sk barw Niebá pozornych,
Násladowania przyjemne.

iemia z niebem miłością
I wzáiem walczy dárámi,
Niebo ku niey z światłością
Ona ku niebu z kwiatkami.

tegoć kwiat spoikowanía,
Gwiazd ię podobien bez máľá
Duszyczko, te kochánia,
Pewniebyś widzaczáy rząlká!

ednym iest wiosny końcem,
Temiz ię szczycić herbámi
Z Miesiącem i ze Słońcem,
Z nocą świętymi ogniami.

CRepusculum est, Rosarum
In albicante sortice:
Aurora, Tuliparum
In discolore cortice.

Narcissus umbilico
Fert solis orti imaginem,
Professus astro amico
Debere se propaginem.

Solem suopte Caltha
Sibi colore vendicat,
Refertque, qualis alta
In parte cœli splendicat.

acea pusilla mole
Coloribus distinguitur,
Quibus occidente sole
Lux, cum dies extinguitur;

Radiofa quando Bellis
Per prata ridet bellula,
Cum lucidis Amel lis,
Tunc sunt per arva stellulae,

RYTHM XXX. 95

Z Mierzch iest w kwiatach rożow:
Nie ciemnobładych listeczkach;
Z orza w tulipanowych,
Napłtropfarbistych skoreczkach.

Narcysek swym pęmpuszkiem i l
Słonece w schodzące wyraża:
Dając znac tym serduszkiem,
Ze się od niego pomnaza.

Napiętek swą rąshością
W liście się wrodził dość cudnie;
Vczek z iaka światością
Lśni się na niebie w południe.

Wdówka, małego wzrostu,
Płtrocik farb różnych rąsnięcie:
Lecz głanic tego pokosu,
Z edniem posioncu truchleje.

Gdy Stókroć promienista, (czki,
Z gwiazdoswietnemi kwiate-
Gra po łace rzęsista;
Zaż to nie żiemne gwiazdeczki,

IN siderum favorem
Stellam loco coronidis
Fert ille flos, cruentem
Quem nominant Adonidis.

Irim figurat Iris
Flexis in arcum floribus ;
Suis referre gyris,
Suis amat coloribus.

Violæ fluens ab ore
Suavis ille anhelitus,
Vel floris ex colore
Manasse dicas cælitus.

Et ista flosculorum,
Ac syderum consenfio,
Est causa gaudiorum ;
Dum nascitur contentio ;

Aprilibus novellis,
Calumne pictum floribus ?
An terra clara stellis
Dicenda spectoribus ?

Sásanká kwiát czerwony
 Le się Niebiosaom záleca
 Gwiazdę miasto korony
 Ná wierzchu głowki gáswieca.

Kesáciec ná wzor tęcze,
 Swoie listeczki kieruie
 One przez swe obręcze
 One iarbámi kształtuie.

Fiołek w swej szczupliwości
 Zapach przedziwny wydáie
 Z fámej k wiatká śliczności.
 Znac že go z Niebá doftáie.

Tecí nam kwiatków i ziela
 Porozumienie z gwiazdami,
 Przyczyna iest wesela,
 Kiedy spot wiodz przed námi.

Skoro kwiecień przychodzi,
 Oko się mięsza patrzace;
 Czy ziemia gwiazdy rodzi
 Czy Niebo kwieciem świecace.

Est versus astra florum
ENativa quædam caritas;
 Horum parens amorum
 Est alma cæli claritas.

Hiantibus labellis
 Vides oriri flosculum
Libare velle stellis
Florens videtur osculum.

Aut ore hante Solis
 Haurire velle flammulas,
Sic sunt labella prolis
 Matri procantis mammulas.

Ut oris est anhelit?
 Ut astra spirat lilium?
Hoc ore nonne cæli
 Se dicit esse filium?

Quando vidente in horto
 Uror factis ardoribus
 Has flammulas reporto
 A liliis & floribus.

Jest we kwieciu wszelakim
 Miłość ku gwiazdom wrodzona.
 Mątką kochancom takim, (na.
 Jest światłość z Nieba spuszczo-

Widzisz z tego kochania
 Usty żiąjące kwiateczki?
 Snad i do pocławania
 Gwiazdom podają gąbeczki,

Pocztavviája duszatká
 Promykom słońca gębuśie;
 Iák ono niemovvatka
 Gdy o sfać proszą mamusie,

Lilia, patrz iák dyszy! (czka!
 Iák tchnie ku gwiazdō w dale-
 Twym tchem (ako nie syły?)
 Nieba się mieni coreczka.

Gdy po krasnym ogrodzie
 Te żywe czytam literki;
 Serdeczne w tey gospodzie
 Z kwiatków odnioszę iskierki.

Quis author est? quis ille?
 Qui format arte seriâ.
 In Hore Granadillæ
 Passi Dei Mysteria.

Et Granadilla luctus
 Imago funestissimi:
 Productus inde fructus
 Saporis est dulcissimi.

Funesta tam suavi
 Impressa flori ænigmata.
 Sunt hasta, tresque clavi,
 Et dira quinque stigmata.

Virgæ, columna, scalæ,
 Corona spinis horrida:
 Miraculumque tale
 Fert zona mundi torrida.

In Indiis videtur
 Christi renata passio,
 Ut cordibus creetur
 Vel barbaris, compassio.

KTo cvvo kunſztem nowym
(A wiera ſztucznie rysuie)
W kwiecie gránádylowym,
Mękę nam Pánska formuie !

Ieft Gránádyl ſam w ſobie ,
Obrázem žalu ſmutnego :
Lecz frukt přzy tey žałobie
Ieft ſmáku džiwnie ſłodkiego .

Załobne ták vvdžięcznemu .
Znáki wpoione kvviatowi :
Trzy goźdžie, włocznia k temu
Pięć ran zádáne krzakowi .

Nuż rozgi, ſup, drábiná ,
I wieniec cierniem kolacy :
A roście tá krzewiná ,
Tám gdžie kray ſwiátá goracy .

Šnadž ták u Indyánow
Męká ſię Pánska vyznowiľá ,
Aby w ſercu Pogánow ,
Šwe užalenie ſzczepiľá .

A More Trinitatis
 Mi cuncta fiunt vilia:
 Cum signa puritatis
 Contemplor alba lilia.

Quot labra sunt rapenda,
 Tot sunt disertæ lingvulæ &
Versant se in explicandâ
 Divinitate singulæ.

In lili umbilico,
 Umbo velut Divinitas
 Assurgit, umbo dico
 Cujus corona Trinitas.

Umbonis hæc corona,
 Seu lili fastigium.
 Est una, & est trigona,
 Trini Dei vestigium.

Est nutus ipse floris
 Seu lili inclinatio
 Submissio est honoris,
 Suique dedicatio.

(Qui-

W Zgledem Bozkiey miłosci
Tanie świat w szyftek szacuię,
Kiedy znaki czystości
Białe lile przyymuię.

Co listek wzad wyparty
To to iżyczki wymowne
Spisujące bez karty
Przyniotoy Boztwą kosztowne.

W samym liley śrzdku
Pukiel iák Boztwo wstępnie
A wyrośla ze spodku,
Troyce koroná skazuie.

Tá koroná pukielna,
Abo szczyt kwwiatá całego
Iest iedná i troydzielná,
Znák Bogá w-Troycy iednego.

Ow zás uklon nieiáki,
Owo liley schylenie,
Skromność dáie we znaki,
I swę przed Bogiem zniżenie.

Quibus ergo me moveri,
Par est amoris motibus.
Si flos Deo voveri
Suis amat cum dotibus.

Sunt muta labra floris :
Tamen lequuntur libere,
Dum symbolis amoris
Amant Deum describere.

Quid ergo ? quid veterno
Languemus, ac dissolvimur ?
Calore quin superno
Ad usque cælum volvimus ;

Invitat, instat, urget
Natura prava sensibus ;
O quando ad astra surget
Mens floridis ascensibus !

Nullis profecto, nullis
Quietus horis vixero :
Donec Deum medullis,
Cordique cælum fixero.

Neque

RYTM XXXV.

105

Jákieyže mnie miłośćci
Jákiey dobywác ochoty
Jeśli kwiat swe vvłasności
Swe Bogu wzdáie kleynoty.

Kwiát choć niemy vvárgámí
A wždy vvymawia státecznics;
Gdy miłości znákámi
Bogá wyraża serdecznie.

Což tedy rawni spiacym
Až od leniftwá topnieiem?
Czemu duchem gorącym
Lećieć do Niebá cięzeiem?

Wabi, nálega, náuká,
Naturá niema iák trzebá;
Duszá się žiemią bruka,
Okiedyż, kiedy do Niebá?

Spokoyney sobie chwile
Nigdy á nigdy nie tuszczęs
Až Bogá w Duszney śile
INiebá w sercu zákuſzę.

E s

Nie

NEque flore nota tantum
Telluris est proclivitas :
Libellus est amantum ,
Rerum omnium nativitas .

Nam rebus his caducis
Intermicantes gemmulæ ,
Sparfæ per astra lucis ,
Ac syderum sunt æmulæ .

Elephas ut ortâ plorat
Aurorâ guttis roscidis ,
Cunas diei adorat
Nutu suæ proboscidis .

Aves, diemque doctæ
Solemque præsentiscere ,
Age, fugietne nocte
Canunt, age, expurgiscere .

Tollamus ergo velum :
Ne vana sit contentio ,
Cor inter, atque cælum :
Requiritur consensio .

Nie w sâmeý źioł rožnošéi (nie:
Znáć ziemie z Niebê spiknie-
Ksiäszkë iest o miłośćci
Wszystko ná swiecie stworzenie.

Bo w tych rzeczach níe trwáych,
Perełki iákieś błyszczače
Ogniov níebá wispániálych,
Sz násládovváć prágnače.

Słoń, gdy iutrzenká wstavva.
Roſę zaránną spuszczaiac,
Dniowvi poklon oddavva,
Trabu go svvoi k vvitáiac.

Ptaſzki, choć níe d'aleka
Swiadome kiedy cien v progu,
Krzycza gdy noc ucieka,
Nuże, nu, wstavvay z bárlogu.

Więc teďy precz z kobiercem
Co to záſania do Niebá :
Między Niebem a sercem,
Porozumienia potrzebá.

ଶ୍ରୀମତୀ କାନ୍ଦିଲାଙ୍କାରୀ ପାତ୍ରମାତ୍ରା ପାତ୍ରମାତ୍ରା

M E L O S
T E R T I V M
A N I M I
à Cælo

in D E V M
S A L I E N T I S.

Videbo cælos opera di-
gitorū Tuorum Lunam
& Stellas quæ Tu
fundasti. Ps: 8.

ଶ୍ରୀମତୀ କରୁଣାମେହି ପଦମନାଥ ପଦମନାଥ

W D E C I A W D E C I A W D E C I A W D E C I A

M E L O D I A

T R Z E G I A

D V C H A

od Nicbá

D O B O G A

w z b i u a i a c e g o.

*Spojrzę na Niebiosa dzieła
Palców Twoich, na Księzcę
i na gwiazdy któreś ty
postanowit.*

w-Psal: 9.

W D E C I A W D E C I A W D E C I A W D E C I A

Quam sordet ima tellus
 Et montium cacumina,
 Et urbium popellus
 Cum specie cœli lumina!

Jussis valere turbis
 Dum nocte stellas intuor,
 Fumos perosus Urbis
 In mille flamas induor.

Superba tecta Romæ
 Sordent & alta mænia,
 Solymæque fama pro me
 Videtur esse nænia.

Cœlestis illa protsum
 Ad se rapit me civitas:
 Et quicquid est deorsum,
 Est carcer & captivitas.

O quando! quando vita
 His illigatae funibus,
 Mentiisque compeditæ
 Licebit esse immunibus?

ŘYTHM I. III

O Iák mi žiemia cuchnie !
O Idolin, i gor, nie żadam !
Miastá wtaż, Wsi tákuchnie
Gdy sobie w Niebo pogladam.

Bywſzy gdžie ná uſtroniu (mi
Gdy ſię w noc báwię zgwiazdá-
Miasto dymem ná błoniu,
Ia tyſiąc paſtam ogniami.

Rzymu przepyszne dáchy
I chmury śmierdza wſpániále ;
Ierozolimskie gmáchy
V mnie to fráſzki nietr wále.

Oná pánstwá górnego ,
Oná mię ciągnie Stolicá ;
Cožkolwiek iest niſzego
Iest to dla więžmow ciemnicá.

Rychłoli skrępowány
Temí ten žywot łáncuchy
Rychłoli duch spętany
Wyydzie ná wońność z otuchy.

M² RYTHMVS II.

VT terra tergiversor:
Ut mens, trahor cælestibus
Utraque parte versor
In vinculis, & restibus.

Quot membra, **quotque** venæ,
Tot compedes, tot annuli:
Quot astra, tot catenæ,
Tot sunt mihi tyranñuli.

Quo se cupido vertat:
Hoc laxat illud reprimit:
Cum mente terra certat,
Attollit illa, hæc deprimit.

Admiror, & rebelle
Cum corpus & sit terreum:
Quinam moveare stellæ
Possint meum cor ferreum.

Amoris esse credo
Magnete tactum cælitus:
Nam quem frequenter edo
Amantis est anhelitus.

Dum

I Lem ziemia, ciężej :
 I lem duch, ciągnę ku Niebu.
 Oboygiam tym truchlej,
 Czekając w więzach pogrzebu.

Co członków, co żyły w ciele ;
 To pęta co mię krępuja,
 Co gwiazd, to wind tak wiele
 Które mię wzgorę vindują.

Łąk się tu czek ratusie ?
 Ten wściaga, z tym sam poskoczy
 Z duchem ziemka wojuje,
 O w mię podnosi, ta tloczy.

Gdyż w ciele kruźbrność frug
 Pećeszkość czuię zarażem,
 Dżiw, iako gwiazdy mogą
 Ruszyć tym serca zelazem.

Niebieskicy (tęgom zdania)
 Magnes ie ciągnie miłości
 Bo tak częste wzdychania
 Są miłujących własności.

Gdy

114 RYTHMVS III.

Dum mens ad alta pergit,
Per corpus interruptur
Ad ima quippe vergit
Terrestre quod corruptus.

Menti sit acre bellum,
Si cum Deo deliberet :
Quis me ; quis omisellunt
His è catenis liberet.

Fer anime mi, quo usque
Carnis sub umbra sessitas.
Ad fata durat usque
Mortalis hæc necessitas.

Vertente quando sorte
Mutabitur fatalitas :
Et occidente morte
Nascetur immortalitas.

Tunc cælum quietis
In sedibus locabimur,
Cum sole, cum planetis,
Cum stellulis jocabimur.

GDy w gorę duch záprzagnie
GW stręt czyni ciało duchowi.
Ná doł ábowiem ciągnie
Proch poświęcony trupowi.

Duszá cierpi potyczkę
Gdy się do Bogá grámoli
Ktoż mi, przebog ! duszyczkę
Z tego więzienia wyzwoli.

Cierp, cierp, Duszyczko moja
Poki w tym ciele się kryiesz :
Tego tu niepokoią
Tylko do śmierci zázyiesz

Gdy śmierć przyszła náderci,
Stanu odmiana wygodzi,
A po zábity śmierci
Nieśmiertelność się narodzi.

W ten czas żyć z Aniołami
Spokoynie, da Bog zaczniemy,
Z pórny i z gwiazdami
Cieszyć się mile będącym.

Miratus astra, ploro :
Carnisque lassus pondere
In irritum labore
Flammas meas abscondere.

Anima mea concupiscit
Dei introire altaria,
Et hæc cupido gliscit
Videndo luminaria.

Sed corporis rebellis
Dum passiones mitigat :
Perennibus duellis
Cum mente sensus litigat.

Et ut tamen retardet :
Rixasque corpus seminet :
Amore jam cor ardet,
Ardore semper eminet.

Et eminendo ludit
Cæli supra testudinem :
Sibiique vincla cudit
Mirando pulchritudinem.

Pátrzacy w Niebo tzy leię
 A ciálem ciészkim itłoczony
 Prożna się pracę grzeię
 Chcąc ogien táic zamkiony.

Wnić do Bożkich Ołtarzy
 Dusza serdecznie pożąda
 A tá się żadza żarzy
 Gdy oko w gwiazdy zagleńda.

Wszakże gdy namiętności
 Ktñabrnego ciáta mierkuje
 W codzienney swárliwości
 Zmyśla się z umyślem cektuje.

Chociaż iednak nie skore,
 Z duchem się ciál otarmosi;
 Serce miłością gøre,
 I tak się wzgóre wyności.

Więc gdy się wyżey czuje
 Igrap do Niebie z radości
 A sobie pętakue
 Tey się dzivvuiac śliczności.

118 RYTHMVS V.

MEum cor ergo sursum
Vixitum tenent cœlestia;
Ad ima ferre tursum
Est summa mi molestia.

Quid enim, quid iste cultus?
Quid mundus est? illusio;
Quid regna? sunt tumultus,
Quid urbs? chaos, confusio.

Telluris est imago
Umbrosa quædam vanitas;
Omnis mali propago,
Latè tumens inanitas.

Sed astra, sed cometæ
Sed sparsa cœlo lumen,
Sed luna, sed planetæ,
Sed lucis illa flumina.

Sunt lucis æviterñæ
Quædam velut favillulæ,
Amantium lucernæ,
Divinitatis stellulæ.

R Y T H M V. NO

Takci mi tego dosyć
Serce Niebiosá pętaia
Przetoż ie ná doi znośić
Wielka mi ciešzkość zadáia.

Co bowiem, co w tym kształcie
Co mowiec świat iest izyderstwo
Co Państwá rozruch w gwałcie
Co Miasta zgiełko w misterstwo.

Ostatí kragu żiemnego
Iest iakaś prożność rościagła
Korzeń wszystkiego złego
Czczosć z wypukłością okragła.

Lecz gwiazdy, lecz komety,
Lecz one Niebios iasności
Lecz Księżyce, lecz Płanety,
Lecz one rzeki światłości.

Pogniow wiecznie świecacych,
Są iakieś drobne czasteczki
Podpalij miłujacych
Istoty Bóstwá kápeczki.

Cum spectro noctiluca
Tot siderum miracula;
Hæc terra, & hæc caduca
Sunt spectra non spectacula;

Piget hanc videre molem,
Et hancce turpitudinem;
Cum mane cerno solem,
Ejusque pulchritudinem.

Phy terra, phy barathrum
Mutabilis substantia;
Phy terra, phy theatrum
Perennis inconstantia.

Phy terra, phy sepulchrum,
Mortisque seminarium,
O luminare pulchrum!
Princepsque luminarum,

Oartifex dierum!
O architekte luminis!
O sol, origo rerum!
O sol, ocelle Numinis!

PAtrząc w bląsk nocnooki,
Ogniom na niebie cudownych
Straszydłanie widoki wnych.
Są w czączkach ziemie koszto-

Grozá, tey się mächinie
I tey przypatrzyć brzydkości
Gdy słońce w dzień rozwinię,
Swey federpusze śliczności.

Pfa ziemio, pfa bagnisko,
Wszelakiey rzeczy odmienney
Pfa ziemio, pfa śiedlisko
Niestateczności codzienney.

Pfa ziemio, smrodu grobie,
Dziedziczna śmierci gospodo;
O słońce śliczne w sobie,
O świątek wszystkich urodo!

Orzadzco dniow misterny!
O budowniku światłości!
O Sprawco rzeczom wierny!
O Bozkiey okoistności!

Sine sole quid colores?
SQuid prata sunt vernantia?
 Quid gemma, quidve flores
 Quid omnis elegantia:

Ut ille mundi ocellus
 Sub Hesperum demergitur:
 Cæcutit inde tellus,
 Turpique nocte inspergitur.

Et ridet, & revertit
 Lucis serenæ puritas:
 Ubi manè terga vertit
 Solem timens obscuritas.

Quàm judicare prouum
 Hinc est quod instar fluminis
 Descendat omne donum
 A sole patre luminis.

A sole dico, cuius,
 Amore terra spernitur:
 Qui luce solis hujus.
 Sicut per umbram cernitur.

Bez Słońca coli fárby
Co łak i ważak zielone!
Pérły? kwiecia? pántarby?
Wszystkie ozdoby stworzone?

Ják ono oko światá
W morzu się w wieczor zátopí,
Túd ziesz wzroku utrátá
I szpetna ziemię noc kropi.

~~Care~~
Zás się śmieie miluchno, (rze;
Przy wdzięcznym Niebo lázu-
Gdy przed Słońcem raniuchno,
Ciemność ucieka w kápturze.

~~Care~~
Zaž to nie iáwne znáki, (ści,
Ze ná ksfaltałt Rzeczney by stro-
Zstępuje dar wszeláki
Od słońca Oycá światłości?

Słońcám rzekł, dla którego,
Miłowác ziemię niechcemy;
Które przez blásk nászego,
Jáko przeze mgłę widźiemy.

124 RYTHMVS VIII.

Si nox, dies fit, angor,
Et nutrior doloribus:
Noctu diuque tangor
Dei sacris amoribus.

Seu spargit Hesper umbrás:
Seu Solis ardent lumina;
Amor! amor in me adumbras,
Divina semper numina;

Et fabricas catenas,
Et cogitas includere.
Excogitasque pænas,
Amasque mecum ludere.

Lunæ mícante tædâ
Tæda meum cor tangitur;
Solis rotante rhedâ
Rhedâ meum cor angitur.

Duo per specilla lucis
Me respicit Divinitas;
Quo me per illa ducis
Amoris o infinitas!

Amor

NOcli, dzieńli, truchleię,
Zalu się karmiąc gorzkością ;
W dzień i w nocy goreię
Bozka pałaiąc miłośćią.

Lub dżień wieczorem skona,
Lub żyw po Niebie lábuie ;
Miłość, miłość zámkniona,
Bogá mi w sercu rysuie.

Onaż kuie káydany
Onażmię myśli okowáć.
Zadáć mi zmyśla rány,
Miłośćey ze mnie žártowá.

Księžycli świeci w nocy ;
Sercu mi świecać dogara ;
Słoñceli tnie w károcy,
Serce mi lotem rospara.

Przez te dwie okulary,
Ná mnie moy Boże pogładasz :
Gdzież mię przez te pożary,
Bozka miłości wieśdc żadasz ?

AMOR ô amor quoisque
Quoisque mecum luditur
Quid usque & usque & usq;
Cælum mihi præcluditur.

Animæ meæ favilla
Ad astra jure pertinet:
Cur terra nunc in illâ
Me servitute detinet?

Terrena, vilipendo,
Et memet ipse abominor.
Me cælo amando vendo,
Cur non in astris nominor?

An semper ista verram,
Terramque mortis atria.
Pudor est amare terram,
Cœli relicta patria.

Si nuper hanc amavi,
Cor nunc in astris figitur:
Tot sunt quot astra, clavi
Quibus Deo configitur.

Mila moiá miłośćí,
Pokiż, ey pokiż, mną lùdza!
Czemuż do těsknoscí
Ták mi do Niebá wniść mudza?

Płomyk Duszyczki moiey
Práweni nalezy do Niebá:
Czemuż w niewoli swoiey,
Więźńc mię ziemi potřebá?

Ziemię lekce szacując
Zniam nienawidzę sam siebie;
Niebum przedan miłując
Czemužem tedy nie w Niebie?

Czy mi się wiecznie bawić,
W párku zgniłego żywotá?
Wierać Niebo zostawić,
A Ziemię woleć, fromotá?

Miałtim z nią nigdy zmowę;
Dzis serce w gwiazdach zawija:
Co gwiazda! to gwoźdż w głó-
Tym się do Bogá przybiá. (wę;

OAstra fixa cælo :
Noctemque declarantia ;
O æstuante zelo ,
Meum cor inflammantia !

Itote vos amorum ,
Itote flammæ perpetes .
Prænuntiæ meorum ,
Itote vos interpretes .

Sed cur micando nictas
Cælum , meis obtutibus ?
Quid annuendo dictas ?
Quid innuis tot nutibus ?

Fortasse quod creatis
Me nolo rebus vendere .
Quia malo cum Beatis
In cor Dei transcendere .

Petis velim ne sursum
Quid literarum mittere ?
Stellæ tenete cursum
Tantis per ecce literæ .

O Gwiazdy w Niebie tkwiące,
O ciemnej nocy pochodnie?
Serce mi wskroś żarzące
Ogniem wznieconym łagodnie!

Bieście bez przestawania,
Bieście obrotne biegaczki:
Mego w Bogu kochania
Bieście me wierne tłumaczki.

Ale czegoż mrugacie,
Temi ná migi błyskami?
Oco ná mię kiwacie?
Co námieniacie migami?

Podobno, że stworzonym
Niechczęc się rzeczō przedawać;
Z pocztem błogosławionym,
Chczę się áż w Bogu ostawać.

Pytacie, czy tam wámi,
Iákiey nie posłę cedulek?
Stoy, stoy Niebo z gwiazdami;
Owo lisi: day sám szkátulki.

J N S C R I P T I O.

D E O T E R O P T I M O Q U E ,
T E R M A X I M O Q U E N U M I N I ,
C O R D I S M E I F N T I M O Q U E ,
A B S C O N D I T O Q U E L U M F N I .

L I T E R Ā E.

Qui pellis atque veli
Expandis instar aethera ,
Orbis Monarcha celi ,
Terreque Rex , Et cetera .

L Anguesco pro medelâ
Vis ut magis te diligam
Amoris est loquela
Quam nescio an intelligam
Cupidique sum sciendi ,
Noli mihi rescribere ;
Amore te videndi
Langesco dico liberè
Humi datum , sacrorum
Nocte annua Natalium .

Serbus tuus tuorumque

Non addo qui sit annus ; Ego infimus
Amata sempiternitas morialium .
Facit, ut Amor tyrannus
Adscribat hic, A E T E R N I T A S .

N A P I S

BOGU WSZECH NATLEPSZEMU
U SZECH NATWIEKSZEMU KROLOWI,
SERCA MEGO WNETRZNEMU
I ZAKRYTEMU OGNIOWI.

L I S T.

Ktoryś na kęs att pięknego,
Niebo rościagnął, spalerając
Mond-cho świadca węgo,
Krolu Nieb, Ziemi: G calera.

Mieję: miasto recepty
Kazę z sie więcej miłować:
Miłości te to szepty,
Niewiem czy mogę poymować.
Rad się dowiem atoli.
Niechczę o odpis naskwierac:
Z zbytniej widzieć ciąg woli,
Muszę (w klar powiem) umierać.
Dan na ziemi przed Gody,
W nocy, z poklonem y z dziecka.

Troy
Na ziemskie Stobody,

Słubka marnizby
swa ręka.

Nie pisać Roku w liście,
Z wiekiem lat wiecznych mitoldi.

Non vivo, non sed inter
Vitæ procellas mæreo ;
Dum carnis iste linter
In anchoris est, hæreo.

Fidesque, spesque, binæ
Sunt anchoræ, queis fulcior,
Donec mææ catinæ
Aspiret aura dulcior,

Ubi flarit aura mortis,
Finesque vitæ invaserit :
Patentibusque portis
Captiva mens evaserit.

Enavigabo cælum
In cælitum splendoribus,
Et explicabo velum
Favoniis amoribus.

Hac spe, quiesco fluctus
Hos inter, & procellulas ;
Meosque fallo luctus,
Procando cæli stellulas.

Nie żyię, lecz kawęczę,
Miedzy żywotą falam:
Poki się nie wyręczę,
Z tey ciążą łodki, biadá mi.

Wiatr żywia z Nádzieią
Mey pará kotwic łodeczki:
Ná nich trwam aż powieią,
Keś łagodniejsze wiatreczki.

Skoro wiatr śmierci wionie,
Życia náchodząc gránice;
A duch po kázdę stronie,
Naydzie otworem ulice;

Wnet ná morze wyskoczę,
Onej Niebieskiej iáfności;
I tám żagle rostoczę,
Wiatrom przychylnym miłości.

Ta się Nádzieią wspieram, (iac;
W tych náwálnościach płynwá-
A lzy z oczu ocieram, (iac.
W samych się gwiazdách kochá-

Owgia-

134 RYTHMVS XII.

O Astra quando cæli
Per cærulum vagamini ;
Mihi servulo fidi
Cor integrum furamini.

Quot in oculos venitis
Scintillulis & nictibus :
Tot cor meum feritis
Et spiculis & ictibus.

Me vultis esse nudum
A terreis affectibus ;
Me vultis esse ludum
Vestrīs iis aspectibus.

Ignes abite chari ,
Cūm flammulis serionibus :
Non est bonum morari
Me nocte cum prædonibus.

Immo immo state stellæ
Et duplicate spicula ;
Cor est quidem rebelle :
Sed hæc amat pericula.

Ite,

RYTHM XII. 135

O Gwiazdy ! gdy po fwemu,
W taniec na niebie idziecie ;
Mnie sluzeczce wiernemu,
Serce ze wnaerzaz szarptecie.

Ilakiskier i mgnienia
W oczy mi co noc wpadacie ;
Tylak strzał uderzenia ,
W serce mi moje trafiacie .

Tajemnym mię urokiem ,
Z zięskich zwłoczycie áfektow
Chcecicie gra , i widokiem ,
Swych mię uczynić áspektow .

Idźcie miłe wagliki , (mi :
Z walszych płomykow' piescká-
Mnie w nocy z rozboyniki ,
Nie dobrze chodźic katami .

Co, co ? bą stoycie proszę ,
A tych mi sztychow' przydaycie
Serceć uporne noszę ,
Lecz tu odważne : strzelaycie .

Idźcie

35 RYTHMVS XIII.

ITe, ite cæli ocelli,
Me dedo vestro lumini;
Fateorque jure belli
Me mancipatum Numinis.

Simul atque splenduistis;
Captus Dei sum gloria
Vos me mihi abstulistis;
Sed est Dei victoria.

Non calcitro protervus,
Arridet hæc captivitas,
Amo Dei esse fervus;
Est servitus festivitas.

Peto loco favoris,
Nolite capto parcere:
Captivus est amoris,
Amoris esto in carcere.

Carcer Deum procantis
Stellata cæli est Regia:
Amabo vos amantis
Servate privilegia.

O Qua-

Dźcie oczeńki Niebá,
Wászych się trzymá kágáncow:
Wyznawam iák potrzebá
Zem ieden z Bozkich imáncow.

Skoroście roziásniáły,
Chwała mię Bozka zwiazálá:
Wyście mi mię porwáły,
Lecz miłość Bozka wygrálá.

Niechcę wierzgáć zuchwále,
Bo to niewola miluchna:
Zem sługá Božy cále
Iest mi tā słužbá słođiuchna.

Iedney proszę ludzkości,
Nie przepuszczajcie ieńcowi:
Więzion to iest miłości
Bydż w iey tárásie więźniowi.

Tárás więźniá Bozkiego
Iest pálác Niebá gwiazdžisty:
Proszę kochanká swego,
Práwá chowajcie i lify.

138 RYTHMVS XIV.

O Quale te fruēnti
Erit Deus solatium !
Si tale diligenti
Promittitur palatum.

Quam pulchra quæ creaſti
Quam pulchra tentoria !
Quam chara sunt quæ paraſti,
Quam chara diuersoria.

Ut aſcuata ſurſum
Stat fornicis rotunditas !
Ut ordinata curſum
Cæli tenet jucunditas.

Ut præſto te ſtat ante
Sbl inter aſtra maximus :
Ut luna te vocante ,
Stellæque dicunt adſumus.

Ut ſol ſuis renatus
Sefe coronat ignibus.
Ut fyderum ſenatus
Solis nitent inſignibus.

Quan-

Ná tobie osiadlemu ,
Iákiž Ráy Boże zbuduią ?
Jeśli tuć fluzacemu
Pálác tak śliczny gotuią !

Iákeś piękne zbudował ,
W tym swiátá polu namioty !
Iákeś miłe zgotowało ,
W góinych pálácach piešczoty .

Iák ono obłaczysta ,
Stoi sklepienia okrągłość !
Iák tá gwiazdowzorzysta ,
Biega porządnie rościagłość !

Iák w twym usługowaniu ,
Słońce ochotně widźiemy !
Księżyc ná záwołaniu !
I gwiazdy mówią , idźiemy !

Iák Słońce codzień rodne ,
Swéwi się zdobi kleynoty !
Iako gwiazdy pogodne ,
Słońca się szczyca przyniötty .

QVando videntur astra,
Clamo stupore percitus,
Quam gratiosa castra!
Quam pulcher est exercitus.

Prior emicat capillis
Aurora discoloribus,
Dans mille, mille stillis,
Primam salutem floribus.

Pulcher deinde visu,
Flammisque sol vitalibus
Micat, aureoque risu
Facit diem mortalibus.

Noctis sequuntur horæ:
Et luna cæli finibus
Pallente prodit ore,
Argentib[us]que crinibus.

Rursum cadente nocte,
Sunt absque laßitudine
Dies redire doctæ,
Pulchra vicissitudine.

W Idząc gwiazd pełne wozy,
Muszę zwołać zdumiały:
Iak to wdzięczne obozy!
Iako to poczet wspaniały!

Napierwsza się wlosami,
Zorzą złotem połyka:
Ktora tysiąc kroplami
Zdrowie ną kwiaty wytryka.

Ożywiające potym,
Pięknego Słońca promienie,
Lśnią się, gdy śmiech złotym,
Dolne oświeca stworzenie.

Toż zasi gwiazdy iada;
Toż Księżyc ziemney watory,
Twarz wychodzi blada,
I srebrzymi kędziorami.

Znowu gdy noc zapadnie;
Dzień prożen w biegu nagiany.
Zaraz nastapi siadnie,
Piękney porządki przemiany.

OBella luna! bellus
Sōl! bella cæli lumina
Quam bellus hic libellus
Sunt syderum yolumina?

Cælum instar est papyri,
Cujus reduplicatio,
Multiplicesque gyri,
Sunt apta complicatio.

Duo sunt poli statuti
Utrumque pro compagine;
Super polos voluti
Nōx & dies sunt paginæ.

Sunt luna, sol, planetæ,
Tot litteræ majusculæ
Sed astra, sed cometæ,
Sunt litteræ minusculæ.

Legit ultimus popellus
Has litteras per lumina,
Bellus Dei libellus
Sunt syderum yolumina.

O Słońce! o gwiazdeczki!
O piękne Niebios forboty!
Toć to kształtnie ksiązeczkí,
Te gwiazd i plánet obroty!

Niebo iák pápier iaki
Którego w poły skrzywienie,
I obroż wieloráki,
Iest ładne w kępe złożenie.

Grzbiet z obu stron dla mocy,
Dwiemá rogámi iest zwarty:
Ná ktorych dni i nocy,
Kolem wártowne sę kárty.

Słońce, Księzyc, plánety
Masz to litery rośleysze:
A gwiazdy i komety,
Sę cháraktery kęs mnieysze.

Te człowiek ná dáleczka
Czyta po iskrach rámoty:
Kształtna Bogá ksiązeczka,
Sę mu te Niebios obroty.

Dei manus perennis
Ductando cæli lumina,
Conscribit ista pennis
Currentibus, volumina.

Diebus exprimendis,
Delineandis mensibus;
Uti solet stupendis
Duobus amanuensibus.

Viden agili volatu
Ut luna circumvolvit,
Celerique sol rotatu,
Per ætherem convolvitur.

Calamus uterque scribæ
Scribentis est velociter:
Clamantis juge scribe, &
Manum moyentis ocyter.

Quod si Dei ministri
Sunt, cæli ista lumina;
Magni liber magistri
Sunt orbium volumina:

RYTHM XVII. 145

Ręká Bozkiey potęgi ;
Włocząc ziotokoſt Niebieski,
Kursywą te to Księgi ,
Pisze od deski do deski.

Ná dniow wyobráženie ,
Ná ábrys biego w Miesięcznych ;
Biegłych ná podziwienie ,
Ma dwu Pisarzow odręcznych .

Widžisz , iák žártkim lotem
Księzyce do koła hárkuie ?
Iako chybkim obrotom ,
Słońce po Niebie wędruie ?

Piorá to widžisz dwoie ,
Pisárzá w piśmie przedkiego ;
Co woła , nu oboie ,
I w raku ruchániu chyžego .

One gdyż bez mitręgi ,
Bogu służace baczymy ;
Wielkiego Mistrzá Księgi
Te Trony Niebios nazwiemy ,

CElebrium Scholarum
Est mundus universitas
In qua omnium bonarum
Est artium diversitas.

Sunt astra claritate
Quam nata sunt emittere
In ea Universitate
Humaniores literæ.

Discursus universus,
Est proprius Poematis
Sunt nox diesq; versus
Lux instar est emblematis.

Versus ii minorum,
Constant choreis ignium
Stropha versibus duorum
Præ cæteris insignium.

Quibus non stupendis odis,
Qua siderum melodia,
Amor Poëta prodis
Quæ sit Dei prosodia?

Ten świat iest Szkoła chwale-
Akademia nieiaka : bnych,
W ktorey wszystkich potrze-
iest nauk różność wszelaka.

Gwiazdy względem światłości,
Ktora wydająć wkrąg bieżak ;
W tey nauk powszechności
Do Gramatyki należą.

Dyskursy ustawiczone
Sł Poetyce właściwe ;
Noc idzień wiersze śliczne ,
Światłość emblemat prawdziwe,

Te wiersze z kęs podlejszych,
Złożone światel bywaia
Dwa wierszow pozorniejszych
Rytm ieden znaczny składają.

O iakoż w tey składności ,
Wktora Niebiosa przyprawiasz
Rymotworkomilosci ,
Boską w nich sztukę wystawiasz

Non est opus Studenti
Habere commentaria,
Per se patent legenti
Descripta luminaria,

Quod si Venus laboret
Lunæque sit defectio,
Lunam ve decoloret,
Telluris interjectio,

Licet iste literalis,
Sensus sit obscuratio
Fit prompta marginalis
A sole declaratio.

Curæ videntur unæ
Et una folis munia
Lumen creare Lunæ
Ad usque Plenilunia.

En quo Deus nitore
Quantaque claritudine,
Quo me docet calore
Lucisque promptitudine?

W Rzeczach gornych uczniowi,
Zadnych wykładow nie trzebá
Jawne czytelnikowi,
Światła pisane w szrod Niebá.

Więc kiedy pospolicie,
Wenus i Księżyc zmutowie ;
A Księżyc mianowicie
W cieniu nā ziemnym zblakuię !

Choćiąż to tam zacmienie
W sensie więc bywa widocznym ;
W net jednak obiśnienie
Da słońce w tescie pobocznym.

Ta się zda Słońce morzyć ,
Ta sama pracę zalecać ;
Światło w Księżycu tworzyć
Iaż go w pełni oświecać .

Oto z iaka szczerością !
Iak mię Boguczy rozdzielnie !
Z iaka wielka goracością
Iaśnie ! ochotnie ! rzetelnie !

DEUS docet figurās,
Præcepta per communia
Per lumenis lituras
Dum format interlunia.

CURVÆ micante Lunæ,
A sole fit Parenthesis
Implentur hæ Lacunæ
Hæc est figura Epenthesis,

SOL ipse met fit hujs
Amator elegantiarum
Notanda luna cujus
A sole fit distantiarum.

QUANDO sua statuta
Sub sole luna ponitur
Ecclypses figura
Tunc à Deo componitur.

Solisque dum docetur,
Lunæque conjugatio
Utriusque si notetur,
Fit nota declinatio.

RHYTHM XX. 151

BOg uczy kształtney mowy,
Przez pospolite Reguły: (wy
Gdy przez czcze światła ro-
Czyni z Księzcá krzywuły.

Rogiemli Księzc będzie;
Słońce tē przerwę sprawuie:
Zyskałli co po szkodzie,
To się przydatkiem miānuie.

Isamo náwet Słońce
Tę sobie sztukę snadż siodzi:
Tylko pátrz, w ktore końce
Księzc od Słońca odchodzi.

Iák po ostatnicy kwádrze,
Księzc pod Słońce podeydzie;
Lubo ten z tym nie zádrze,
Nam ná zácmieniu nie zeydzie.

Gdy się nam uczyć dáia,
Złaczenia z sobą tych dwoygá,
Zárazem náuczái,
Stronienia wzáiem oboygá!

CÆlum liber videtur
Rerum Dei venalium,
Sed si stylus notetur,
Volumen est annalium.

In hoc leguntur horæ
Ex artis elegantia.

Scriptæ pari tenore,
Æquabili distantia.

Hic lineæ dierum
Et periodi mensium,
Capitaque summa rerum
Annale componentium.

Horis, diebus, annis,
Volumen hoc componitur:
Primaque, sol, quotannis
Ad lineam reponitur.

Quam jugis est amoris
In nos Dei dilectio:
Annis, diebus, horis,
Fit pulchra nobis lectio.

Niebo Księdze podobne,
Towarów Bogá przedanych:
Lecz iest pismo osobne,
Dzieciow dō roku zwyczajnych.

W tey Księdze sa wytwornie,
Wszystkie godziny pisane,
Jednym trybem pozorne,
W rowni od siebie stawiane.

Tu dni idą wierszami
Miesiące wierszow gromadzą :
Kwartały rozdziałami ,
Ktore się w Dzieciow Tom kłada.

Z godzin, ze dniow, i z Rokow
Ton się tych Dzieciow Tom rodzi :
A dopier wszyscy zatokow
Słońce się raz wrok przechodzi.

Każ tu (czym zły Prorok ?)
Boska k nam miłość wyryta !
Co kwadrans, co dzień, co rok,
Piękna łacię nam czyta.

154 RYTHMVS XXII.

Solare quando lumen
Cursu per annum volvitur
Annalium volumen
Quatuor tomis absolvitur.

Nova singulis Tomorum
Est temporis nativitas :
Et temporum novorum
Diverla tempestivitas ;

Alio celo re picta
Veris novelli emblemata ,
Alio calore ficta
Æstiva sunt poemata.

Autumnitatis auris
Sunt scripta collectanea :
Brumalibusque Cauris
Hiberna miscellanea.

Quatuor inde sectiones
Sunt temporis mutabilis ,
Variæque lectiones
Authoris admirabilis.

RYTHM XXII. 155

GDy koł po Niebie tocznych,
Słońce rok cały popiera,
Księgá się Dzieiow rocznych,
We czterech tomach zawiéra.

Wkáždym z osobná Tomie
Czás bywa co raz mieszany :
W tych czásách sə widomie,
Różne powietrza odmiány.

Ináczey málowané ,
Wiosny młodžiuchney kleynoty:
Ináczey wypisáne
Cieplego Látá roboty.

WTomie Iesienni rodney
Rzeczy pisáne zbierálne :
W Tomie Zimy nieplodney,
Rozmáitości mieszkálne.

Ztađci działy czworákie ,
Czásu názmienność przedkiego :
I Lekcye wszelákie ,
Doktorá náder džiwnego.

156 RYTHMVS XXII.

Si quando Sol cucurrit
Per temporum discordium
Concordiam, recurrit
Par semper anni exordium:

Hoc syderum volumen
Est Musicæ concordia,
Quâ lux Deique numen
Invadit in præcordia.

Hyems, modis profundum
Voraginofis insonat:
Autumnus, is rotundum
Attemperatis intonat.

Aëtas canit præaltum
Celerrimis accentibus:
Ver occinit subaltum
Pulcherrimis concentibus.

Quæ sit, sit illa mundo
In infimo discordia:
In organo rotundo
Cæli sonat concordia.

Jeśliż, choć Stońce czasy,
Łgodnie niezgodne przechodzi,
Teyże się zawsze krasy,
Roku początek nągodzi;

Tedyć te Niebieskie Księgi
Sęto Muzyczne Kątyczki;
Przez których folne pregi
Do mey Bog wchodzi Duszyczki.

Zimą głosem básovym,
Zniża swój tręmuł głęboko:
A leśnir tenorowym,
Przyśpiewa mierne wyfoko.

Lato noći dýszkantem,
Z przedkiem w głosie trelami
Wiosna wdzięcznym wágantem
Altu donosi z gorgami.

Różność ktorą iest głosów,
Nadnym światu brzmi Chorze,
Lecz Organy Niebiosów,
Iednako graią uá gorze.

158 RYTHMVS XXIV.

HÆc æthra tam serena,
Tantæque pulchritudinis,
Est arcuata scena,
Et instar est testudinis.

Septemque sunt planetæ,
Septem fides spectabiles,
Amoris hinc Poëtæ
Fiunt toni mirabiles.

Sol chorda principalis,
Flammis micat præconibus:
Est luna chorda qualis
Est prominutionibus

Hæ dum fides ciuntur
Amoris in testudine:
Laudes Dei canuntur
Mirâ suavitudine;

Amor chori magister
Chordas videtur icere;
Et ut Dei minister
Hanc cantilenam dicere.

TÓ Niebo ták wesoło ,
 I ták ucieśnie świecace ;
 Iest pochodźste koło ,
 Wznák ná kształt Lutni wiśzace.

Siedm Plánet, siedm stró znacznych
 Narożne noty i tony :
 Ná tych stronách tułacznych ,
 Dziewne gra Miłość Kánzony.

Słońce iest stroná przednia ,
 Ktorey promienie dźwięk dáiak :
 Księzyc stroná poślednia ,
 Jakie dla uymy by wáiak.

Kiedy te strony brzęczka ,
 Na Lutni złotej Miłosci ; (czu
 Chwały w nich Bozkie dźwię
 Nie bez przedziwnney słodkości

Miłość Choru Mistrzyni ,
 Zda się ná stronach wyrzynać ;
 A iako gospodyni ,
 Tę ludziom piósnkę zaczytać .

O Quis dabit mihi alas,
Sicut columbæ paniles?
Quis mit, quis esse scalas
Hic trans olympum scansiles

In cor DEI volabo
In pectus inscrutabile:
Et involans amabo
Bonum, quod est amabile.

Quid Anime mihi quid alis?
Quid indiges talaribus?
Amor est viæ sodalis,
Curisque singularibus.

Habet Amor ipse plumas
Quibus volare dicitur:
Audacter inde sumas,
His nullus interdicitur.

Quod si negantur alæ,
Jam sustuli calcaneum:
Volo sint ut astra scalæ,
Mundusque suppedaneum.

R Y T H M XXV. 161

O Ktoż mi kto przyprawi,
Skrzydła gołębiom sużace!
Kto mi w schody postawi,
Ztąd aż do Niebá idące!

Leć albym w niezmierzone,
Sercá Bozkiego wnętrzności:
Tambym Dobre zámknione
Miłował godne miłości.

Co skrzydeł Duszo moiá,
Co potrzebuiesz piór ptášzych?
Miłość społdrożna twoia,
I towarzyszká prac nászych.

Ma Miłość fámá pierze,
Którym że lata, udáia:
Tey się trzymaymy szczerze,
Przed żadnym iey piór nie taję.

Co ieſli skrzydeł bronię,
Iam te iuż przeszedł bárłogi:
Niech mi się gwiazdy skłonię;
Z nich mam wschod, á swiat pod
nogi.

A Nime intuere sursum :
 Et intuendo ruma,
 Quis dictet huncce cursum?
 Quis scribat hæc volumina?

Si lumen, astra, cælum,
 Et syderum processio
 Liber est, quod ergo prælum
 Aut cuius est impressio?

Quis author, ecqua norma?
 Aut cuius ex imagine
 Est mutuata forma?
 Delineatæ paginæ?

Tot unde stellarum
 Est ordo vel perfectio?
 Tot unde litterarum
 Cælestium collectio?

Non sunt vel à seipsis,
 Vel orta casu lumina:
 Oportet ire ab ipsis
 Ad altiora numina.

RYTM XXVI. 103

Duszyczko podnieś oczy,
A myśl niech pilno uważa:
Kto z piotkáten kurstłoczy?
Kto pisno w księgách wyraża?

Jeśli się w księgi liczą, (noty;
Świateł, gwiazd, Niebos kley-
Gdzież prasę papierniczą?
Czy iey druk widziem roboty?

Kto wynalezcá sztuce?
Zkąd wizerunku doftano?
W ktorey model náuce,
Na ten konterfet widziąno?

Zkąd gwiazd wojsko tak srogie?
Wszystku tak rzadnym bez wady?
Zkąd się wzięły tak mnogie,
Liter Niebieskich gromady?

Same się nie stworzyły,
Ani trafiły do Niebá:
Gdzie bytności nabyły,
Tám nam dochodzic potrzebá.

DEum Deique natum
Docemur esse autographum
Exemplar increatum,
Prælum, typum, typographum

Quicquid boni deorsum,
Sursumve pulchri scribitur;
Ex hoc, id omne prorsum
Autographo transcribitur.

Quae cernitur superne
A sole collustratio,
Est pulchra sempiterna
Lucis reverberatio.

Quid Attime vis. caducis,
In gemmulis, & floribus?
Captivus esse lucis?
Quid solis in fulgoribus?

Scis tē à Deo vocari
In lumen admirabile.
Quo dulce naufragari
Et est perire optabile.

RYTM XXVII. 165

BOG z Synem równie wiecznym,
Bleſt własnym tych Księg piſarzem
On wizerunkiem grzecznym,
On prąſą, drukiem, drukárzem.

Co dobrego na dole,
Łokolwick wzgóre pięknego;
W tym to iest protokole,
Z tąd sa przepisy wszystkiego.

Swiatło które od Słońca,
Blask swoj po ziemi rozwija,
Od świątłości bez końca,
Pięknym się kształtem odbija.

Coż chcesz miła Duszyczko,
W perel i kwiatkow marnostki,
W pozorne blasku kyczko,
W Słońca się upleść światlostki?

Wszak wieſz, iż cię Bog wzywa,
Do ſwey przedziwney światłości
Gdzie tonać, ſłodko bywa;
Wtonać, wszystkie radości!

Nie

Cum sole ne cor erra :
 Solum Deum defidera :
 Præ quo quid ista terra ?
 Quid astra, quid sunt sydera ?

Qui solis Architectum ,
 Mundique fabrum respicit ,
 Mundi profecto tectum ,
 Tectique clavos despicit .

Cæli quid est patentis
 Dicamne sphæra, an sphærula
 Deitatis est latentis
 Cortina quædam cætula .

In eaque mille, mille,
 Et mille sparsæ stellulæ
 Quædam velut favillæ ,
 Deique sunt nitellulæ .

Tu disce nosse numen ,
 Tot ejus ex insignibus ;
 Deique crede lumen
 Lucere sub tot ignibus .

Nie błądź serce z Plánety,
Sámego Boga pożądaj ;
Ni się ná ziemskie wety,
Ni się ná Niebo ogląday.

Ten, któremu w namowy ,
Światá Stworzyciel zászepce ;
I świat, i dach światowy
I dachu goździe podepce,

Což iest Niebá całego
Gałká ? (czy má rzec gałczyná)
Boštva zataioneego ,
Błękitna iákas kołtryná.

Ná tle teyto kołderki ,
Gwiazdy rozśiano szeroce ,
Iako iakieś iskierki ,
Przez które Bog się migocze.

Twoią myśl niech się troska ,
Z temi znáć Boga herbámi :
A wierz, iż światłość Boska ,
Pod temi świeci ogniami.

Deus est suprema sphæra,
In qua nec ulla bestia,
Nec Hydria, nec Chymæra,
Sed signa sunt cælestia.

Nec cauda Scorpionis,
Fallacis est secundus,
Neque caput hinc Draconis,
Est sydus iracundiae.

Neque Taurus aut Leæna
Hic nomen astri vendicat;
Neque Cancer, aut Hyæna
In hacce sphæra splendicat.

Neque Phæbus hic rigescit
Sub Capricorni imagine;
Sol semper hic quiescit,
Et semper est in Virgine.

Nec qui per hocce cælum
Arcum tenet Centaurus est:
Arcus, pharetra, telum
Amoris hic thesaurus est.

R Y T M X X I X . 169

Bog iest naywyższą sferą,
Na ktorey ani zwierz iáki,
Ani Hidrá z Chimerą ;
Ale Niebieskie sa znáki.

Ni tu Niedźwiadkowego,
Chytrey marności ogonā ;
Ni ibá widać Smoczego, (ná.
Precz z tąd gniewliwe známio-

Ani Lew, ani Cielec,
Mieysca tu sobą nie bierze :
Ni Rákowych widelec , (rze;
Ni Wilczyc naydziesz w-tey sfe-

Słońce tu nie przebywa :
W Kožiorożcowey przegrodzie
Bo zawsze odpoczywa,
W czystej Panienki gospodzie,

Tego Niebá Kozakiem ,
Nigdy mieszkaniec nie będącie :
Łuk, i strzała z Sáydakiem ,
Siętce miłości narzędzię.

Nolo videre cælum
 Hic splendor est umbratilis
 Tollatur ergo velum,
 Deus fit aspectabilis.

Deus est bonum supremum,
 In hoc volo quiescere:
 Huc usque amando demum
 Par est amantem crescere.

Amor atque promptitudo,
 Virtutis i per semitas;
 Divina celsitudo
 Hujus viæ est extremitas.

Procul astra noctiluca,
 Venusq; , Marsq; ac Juppiter
 Sit luce pro caduca
 Sol Christus, & Diespiter.

Radiis moter sub ipsis,
 Lunæque sit distantia:
 Ne fiat in me eclipsis,
 Procul sit inconstantia.

Błask mi Niebá mierziony,
Bo iest cień swiatla prawaego;
Uchylciesz tey zaſtony,
Niech Bogá widzeſ samego.

Bog iest Dobre istotne, (cznic;
W nim chcę odpocząć státe-
Aztám serce ochotne,
Ma się oſtawać koniecznie.

Idźże darska miłoſci
Po ſcieſzkach cnoty torownych
Gora Boſkiey zacnoſci (ných.
Cel iest tych ſcieſzek cudow-

Precz nocomblýſne znáki,
I Mars, i Wenus z Iowiszem;
Za wász blask ladaiaki
Chryſtusowym się popiszem.

Pod tym ja Stoicem stanę,
Księzyco podal niech będącie:
Bym się nie ēmił w odmiąnę.
Nic po niestatku w tym rzędzie.

172 RYTHMVS XXXI

Procul esto luna, cuius
Lux in dies mutabilis,
Mea luna solis hujus
Est mater admirabilis.

Præsente matre proli
Est mira lucis unio ;
Est luna juncta soli,
Durante plenilunio.

Mihi sole sic in ipso
Lunæ placet consortium ;
Ut nuper à me ipso
Iuraverim divortium.

Volo in astra verti ab illis :
Cor hunc, & hanc confidera,
Utriusque fac favillis
Virtutis in te sy dera.

Procul astra sint maligna ,
Eclipsis astra errantia ,
Virtutis alma signa
Amor sit, & constantia .

Amo

Precz z Księżykiem ; bo żniego,
Świątłośc nie idzie wąrowna :
Moy Księżyk, Stońca tego,
Jest rodźicielká cudowna.

Syn przy mātce z swey stronę ,
Dziwnie się w światłośc bogaci :
Księzyk z Słońcem złączony ,
Swoiey pełnoścι nie traci.

Iam' się ták rozniłowal
Tey tych dwu świąteł ugody ;
Zem nie dawno ślubował
Vezynić z sobą rozwody ?

Chcę się przez ich zdárzenie , (czki
W gwiazdę przedziergnąć wnete
W cnot ich pątrząc promienie ,
Czyń sobie Duszo gwiazdeczki .

Precz złe Komet pokraki : (ram
W was gwiazdy błędne nie szpe-
Cnoty prześwietne znaki ,
Miłość i státek obioram .

A Moris ito telum ,
 Al ergo quo te dirigo ;
 Trans astra, transq; cælum ,
 In cor Dei quem diligō.

Tuæ ô sagitta pennæ
 Sunt quas Amor contexuit ,
 Et gluten est perenne ,
 Has quo tibi connexuit .

Tuus, ô sagitta, mucro
 Cordis figura cusus est ;
 Illius involucro
 Amor meus conclusus est .

Dei cor ergo quære ,
 Illi meum cor deferas ,
 Ibi permanenter hære
 Nil curo si me deserás .

Persiste, ne recede ;
 Hoc quippe sum divinior
 (Mea mi sagitta crede)
 Quo tu Deo vicinior .

R Y T H M XXXII. 175

IDźże strzalo Miłośćci
A idź do celu pewnego ;
Aż zá Niebios wielkości
Aż w serce Bogá miłego.

Twoie o strzalo piorká,
Miłość swa ręka uwilá :
By nie odstala skorká
Kleiem iż wiecznym zmocniła.

Twoy grot moja strzałeczko
Ná kształteś serca wyparłá :
W toć to, w to puzderekczko ,
Miłość się moja záwarłá.

Wsercuž Boskim niech wiecznie,
Twoj grot me serce zágrzebie :
Tám się uwiąż státecznie ,
Niedbam, choć będę bez ciebie.

Tám tám utop twe groty :
Tym mię do Bogá przymykaſz ;
(Wierz mi moy bęcie złoty)
Im głębiey w Bogu utykaſz ?

SC̄P̄T̄R̄A M̄L̄T̄R̄A M̄L̄D̄E R̄A M̄L̄D̄E R̄A

M E L O S

Q V A R T V M

A N I M I

à Seipso

in D E V M

S A L I E N T I S.

Nunquid Deo potest
comparari homo?

Job: 22.

SC̄P̄T̄R̄A M̄L̄T̄R̄A M̄L̄D̄E R̄A M̄L̄D̄E R̄A

M E L O D I A
 C Z W A R T A
 D V Č H A
 Od siebie samego
 D O B O G A
 wzbijajacego.

Izali człowiek moze bydzie
 przyrownany Bogu?
 u Iobā 22.

Quæ pugna? quive motus
 Quæ mentis hæc contentio,
 Videor perire totus,
 Et abripi me sentio.

Quod paret estne tale,
 An res imaginaria?
Nasci videntur alæ,
 Nasci mihi talaria.

Videor volans in altum,
 Ultra planetas devehi:
 Deinde dando saltum,
 Dei sub alas evehi.

Adhæc videtur ignis
 Fibris meis potirier:
 Et miror absque lignis
 Qui possit hic nutririer.

An innovando fibras,
 Tibi Deus me præparas?
Hoc igne corda libras,
 Et memet à me separas?

Oż iest? iakiež rozruchy
 Kogož ná woynę wzywam?
 Gine ia bez potuchy,
 A niewiem, gdžie się porywam.

Prawdąž to co ia baczę?
 Czy mna widziadłá matáia?
 Pierzem obraſtać raczę
 Skrzydłá się ze mnie puſczáia.

Zda mi się že do gory,
 Až nád Plánety wſtępuię
 A z támtađ wſparty piory
 Pod skrzydłá Boſkie wzlatuię.

Nád to i tegom pewien
 Ze ogień iakiś mam w sobie:
 To trefna, iák bez drewien,
 W moiej się żarzy wątrobie.

Snadź me czyszczac wnętrzności,
 Sobie mię Boże gotuiesz;
 Tym ogniem palisz kości
 W emnie mna ſámym brákuiesz.

AMundo, ab hisce tricis
Tu me Deus, Tu se vocas.
Et, ut soles, amicis
Ad te meum cor evocas.

Non credo quod retardet
Me languor, aut v̄cordia:
Exire jam cor ardet,
Et gestiunt præcordia.

Nam nosco Te vocantem,
Et me vocari gaudeo.
Et diligo Te amantem,
Loqui tamen non audeo.

Tua Deus altitudo,
Virtus, & eminentia,
Lux, splendor, amplitudo
Me terret, & potentia.

Meique me remordet
Pudenda sane exilitas:
Mens inquinata sordet,
Fæx corpus est, & vilitas.

RYTHM II. 181

O D świątā od tych plotek,
Ty mię moy Boże odwabisz;
Ják opiekun śierotek
Sobie me serce sposabisz.

Nie wierzę, by się bráłā,
Gnuśność mię iáka hamowac,
Serce chce wyjść z ciała,
Duch się wydziera wędrować.

Znam cię wzywającego,
A z tąd wesele ponawiam:
Miłuję przyjaznego,
Wszakże się mówić obawiam.

Twoja Boże wysokość,
I ewarz mię strászy wspaniałą:
Świętność, chwałą, szerokość,
Moc, i potęgą nie mała.

Ia zás iákim lichotá
Znam to do siebie ze wstydem:
Cielisko mam pełne błotá,
Duch śmierdzi, gorzey niż żyć.

LOQUAR EGO, CUM CINIS SIM,
TIBI DEUS SANCTISSIMO?
LOQUERE TU VICISSIM,
QUID, TU, MÌHI VILISSIMO?

QUIS EGO, DEUS, QVIS ES TU,
UT ANTE TE BALBUTIAM?
INFANTIUMQUE GESTU,
NUGAS MEAS EFFUTIAM?

QUIS EGO? QVIS, UT FRUI SCAR
DEI MEI CONSORTIO?
NISI VANA COMMINISCAR,
SUM PARVA TERRÆ PORTIO.

EST TERRA, GLEBA, LIMUS,
NOSTRUM GENUS NATALIUM
EGO INDE, & INDE PRIMUS
EXTRACTUS EST MORTALIUM.

UT TERREUM SIGILLUM
CORAM DEO BALBUTIAT?
UT PULVERIS PUSILLUM,
VERBUM VEL UNUM MUTIAT.

Mówić z Bogiem troyświętym ;
Mitenli to popiół przemóż !
 A ty zemna przeklętym
 Co będziesz mówić moj Boże ?

Ktoż ja Boże, a kto ty ?
 Abym przed tobą bełkotał ;
 A z dziecińskich niemoty
 Swoje bálmuctwá mamrotał.

Komużby to przychylny ?
 Z kimby był Bog rzecz máiacy ?
 Iestim ja w ten nie mylny,
 Iestem proch żiemie śmierdzący

Ziemia, bryła i gliná
 Początek rodu nászego.
 Ztąd ja, ztąd on chudźiná,
 Przodek rodzaju ludzkiego.

Więc ten żiemie kawałek
 Ze śmie przed Bogiem zákrzakniać ?
 Ma ten gnoiu szuftfałek
 Słówo choć jedno przebałniać ?

Deus meus, quis es Tu?
 Quis sum, tuive homuncio?
 Qui mente, voce gestu,
 Laudes tuas enuntio?

Ego massa, sive grumus
 Coagulatus semine;
 Ego ventus, aura, fumus,
 De ventre natus fæminæ.

Tu fundus, unde rerum
 Est omnium nativitas,
 Tu splendor unde verum
 Est lumen, & festivitas.

Ego stipes, immo truncus,
 Pondusque terræ inutile;
 Ego muscus, alga, juncus,
 Negotiumque futile.

Tu firmitas profundus,
 Telluris es constantia,
 Anima increata mundi,
 Rerum omnium substantia.

Boże moy, ktoś ty w sobie?
Akto ja nędnny człowieczek?
 Ktory w mych sił chudobie
 Chwały two głosz iák skrzeczek

Iam czcza ziemie przywárá
 I gruz z nasieniá ku klásty :
 Iestem wiátr, dym, i párá ,
 Z żywotám wyszedł niewiásty.

Ty pełność dobrośliwa, (dži,
 Zkad się wszech rzeczy moc ro-
 Ty światłość, zkad prawdziwa,
 Z światłem wesołość pochodzi.

Iam kołek ábo pniaczek
 I ciężar ziemie dáremny :
 Mech, porost, situ krzaczek,
 A słowem plotká nikczemny.

Tyś grunt morzá zmocniony ,
 Hoyna ziemie podporá ;
 Duch światá nie stworzony ,
 Istność wszech rzeczy i sworá .

Ego roris orta manè
 Sum diffuentis bullula,
 Nux cassa, vas inane,
 Caduca vitri ampullula.

Tu sol es absque mane,
 Ludens in ista bullula,
 Replens quod est inane,
 Parens in hac ampullula.

Ego spuma margaritæ,
 E roridis liquoribus;
 Ego gutta nata vite,
 Et floridis humoribus.

Tu cūdis unionem,
 Efæce spumæ roridæ;
 Formasque botryonem,
 Humore guttæ floridæ.

Ego cinis atque nitrum,
 Felixque terræ mucida;
 Tu fingis inde vitrum,
 Et vasa amoris lucida.

Quis

IA mdłey, co się rospłynie,
Poranna rosły kápeczká :
Złe iadro, czcze naczynie ,
I krucha ze skła bánieczká.

Tyś Słońce bez poránku ,
W tey igrájace kápeczce : (ku:
Czczęść pełniace w tym dzbán-
W tcy się świecące banieczce.

Iam piány perel wodká
Z soków ftażálá rośistych :
Iam gron winnych iágodká,
Z miazg urodzona kwiecistych.

Aty tę perlę kuiesz ,
Z oitátkow rosły pienistey :
I to grono formuiesz ,
Z soku kropelki kwiecistey.

Iam pároc ziemie sprosna ,
Sáletrá i wor popiołu :
Z tađ twa mądrość miłosna
Robi szklośliczne do stołu .

Quis ego, Deus, quis es Tu
Ut audeam vel hiscere,
Vel amoris actus æstu,
Te velle concupiscere?

Ego nil habens egestas,
Et ipsa sum mendicitas,
Tu gaza, Tu potestas,
Tu vita, Tu felicitas.

Origo Tu bonorum,
Thesaurus admirabilis;
Radix ego malorum,
Vorago detestabilis.

Præsentis & futuri,
Et omnium Tu præscius;
Ego cordis usque duri,
Ut vel mei sim nescius.

Tu mens, & ordo rerum,
Et certa providentia;
Ego pœnitere ferum,
Et mentis imprudentia.

RYTHM VI. 189

Ktom ia? ktoś ty moy Pánie?
Abym śmiał gęba i ruszyc ;
A prze zbytnie kochánie
O twey przyjaźni potuszyc.

Iam odárty w łoczegá
I szczera zewszad gołotá :
Ty skarb, tyś ieſt potęgá ,
Ty szczęście, ty duch żywotá,

Początek ty dobrego ,
Ináder džiwna skárbnicá :
Korzeń ia i ſtek złego
Brzydka przepásć i ſtolicá,

Przeszłych i przyszłych rzeczy,
I wszytkich ty maſz wiadomość,
Iam tak gruby, że pieczy ,
Oswoię nie mam znajomość.

Ty duch i rząd ſtworzenia ,
Rzeczm opatrzość dozorna ;
Ia pień do umartwienia
I myśli płochość niefałsza.

Tys

Mare Tu Deus profundum,
Ego maris sum stillula :
Tu solis es rotundum ;
Ego illius scintillula,

Tu floris ipse flos es :
Ego parum lanuginis ;
Tu roris ipse roses ,
Ego humor hesperuginis.

Ego nebulæ pruina ,
Tu luminis præstantia ;
Ego casus. & ruina ;
Tu robur & constantia.

Ego circulus dolorum ,
Tu gaudii perennitas ;
Ego rota sum laborum
Festiva Tu solennitas.

Ego murmur atque clangor ,
Tu risus & concordia ;
Ego lessus atque plangor
Tu recreans præcordia,

Tyś Bog morze głębokie (ki:
I am punkcik morskiey kropel-
Ty Słońce wielkookie,
I am Słońca płomyk nie wielki.

Tyś kwiatá brant kwiatowy
Ja michu czysteczká wybórna :
Tyś rosy deszczycy zdrowy,
A ja wilgotność wieczorna.

I am sŕzon mglistey níziny
A tyś iest swiatlosć wszelaka ;
Ja rum i rozwáliny
Ty krzepkość zawsze iednaka.

I am krag bołów rozlicznych
Ty krotofilá weselna :
I am tret prac ustawicznych ;
Ty uroczystośc Niedzielna.

I am iest gvard i szemránie,
Ty śmiech i zgodā nadobna :
Ja żałobá i ūkánie ,
Ty sercuiechá osobna.

Tu lux : ego tenebræ :
TEgo lutum ; tu puritas ;
Tu dux ; ego salebræ ;
Timor ego : tu securitas,

Tu dulcitudo ; ego fel :
Ego rigor : tu lenitas,
Ego amaritudo : tu mel :
Ego dolor, tu amœnitas.

Ego poena, tu levamen :
Ego febris, tu sanitas ;
Ego noxa ; tu piamen,
Ego scelus, tu sanctitas.

Ego turpe : tu decorum ;
Ego probrum : tu gloria ;
Ego vile : tuque honorum ;
Ego pugna, tu victoria.

Ego lucta : tu corona ;
Ego labor : tu præmium ;
Tua præmiando dona
Es finis, & proœmium.

Ty światłość ; ia ciemnicá ;
Ia błoto, ty kwiat czystości
Ty wodz ; ia drog tesknicá,
Ia boiaźń ; ty port wolności.

Ty siodycz ; iam żołć z rodu :
Tys iest łaskawość ; ia strogość ;
Ia gorzkość ; ty plastr miodu :
Tys roskosz ; bolow ia mnogość.

Ia něká ; ty ulżenie :
Ia febrá ; ty zdroy zdrowości.
Ia winá ; ty zgładzenie :
Ia grzech ; ty światość światości.

Ia sprośność ; ty przystoyność :
Ia from ; ty sława i męstwo :
Ia podłość ; ty czci hoyność :
Ia woyna ; tys iest zwycięstwo.

Iam praca ; tys ochłodá :
Iam bitwá ; tys iest wygranie :
Swychże dárow nagrodá ;
Koniec, początek, tys Pánie.

TU gemma, tuque byssus,
Tu Numinis Divinitas;
Æternitas, abyssus,
Immensitas, infinitas.

Ego barathrum quis sum?
Sum lerna turpitudinis;
Ego frugiperda quis sum?
Ludus vicissitudinis.

Ego vagante plumâ
Vanoque vento vanior;
Ego volante glumâ
Pulvisculisque insanior.

Ego tumente spumâ,
In prosperis inanior,
Ego rigente brumâ,
In asperis immanior,

Ego verminante rumâ
Et pure purulentior;
Ego pestilente strumâ,
Taboque virulentior.

Ego

Tyś perłá nieodmienna (ność :
Tyś dżiwna Boštawá mister-
Wieczność i głab bezdenna,
Nieokreszonaść, nięzmierność.

Ia otchlań czym wzdy iestem ?
Iestem plugástwá ťožyskiem :
Ostrem, chwastem, i rdestem,
Wszelkiey odmiány igrzyškiem.

Iam nad puchy lecace ,
Idmę opałek márniejszy ;
Nad plewy padajace ,
Nad lekkie proszki bystrzejszy.

Ia nad piánę nadęta
Prędzey się szczęściem unośzę ;
Nad zimę lodem spieta ,
Srodzey się w nędzy kokoszę .

Ia nad robaczne skázy , (wodzę :
W ropach , w zgniołosciaч rey
Ia wszelakie zarázy , (przechodzę
Párych, strup, wrzod, iad, świerzb,

Ego pura puta labes
 Sum criminum fuligine;
 Ego scabiosa tabes
 Carnis meæ prurigine.

Ego scelerum cloaca,
 Lacuna sum putredinis:
 Sentina sum meraca,
 Fætoris, & gravedinis.

Ego carcinoma plenum:
 Ego merum contagium;
 Ego pestis, & venenum,
 Mortis malæ præsagium.

Ego specus, & caverna
 Immanum serpentium:
 Ego Dæmonum taberna
 Glutite me volentium.

Ego strues Averni,
 Incendii rutabulum:
 Ignisque sempiterni
 Non expiandum pabulum.

Ego

IA prawdziwa bolączká;
Ia szczery kopec z fadzami;
Ia przemierzała świerzbiaczka,
Zbrzydkiemi ciastami.

Iam iest rynsztok wychodu,
Iámá grzechowey zgniłości:
Stek nieznośnego smrodu
Piżmo cuchnacej wonności.

Iam kácer i ran blizná,
Iam zárázliwa chorobá
Iadowita trućizná,
Znáczna ná zla śmierć osobá.

Iam iáskinia straszliwa,
Węzow okrutnie świszczących:
Iam gospodá właściwa, (cych.
Biesow mnie pożreć pragną-

Iam stos Pieklá czarnego,
Kopyść w pozogach zabawna,
Ognia wiekuistego,
Strawia ná wieki niestrawna.

Ego nubium sequela,
Turboque sum volubilis,
Araneique tela,
Caroque dissolubilis.

Ego natus ad feretrum,
Nunc vivo cum mortalibus,
Futurus inde tetur
Spectaculum sodalibus.

Ego flatus & pruiná,
Quæ sole primo solvitur?
Ego vermium sagina,
Quæ linteo convolvitur.

Ego vilis ipse vermis;
Terræque rejectaneum;
Ego impotens, inermis,
Mortisque suppeditaneum.

Ego clausa carnis utre
Sum verminosa fœditas,
Corpusculumque putre,
Lumbriculis hæreditas.

Ego

Iam chmur gęstych gromadá,
I wicher bystry w kręceniu:
Sieć pączego stádá,
Ciało podległe skázeniu.

Iam się dla mar utrodził:
Iestem dzisiaj z ludźmi żyjącym;
Będę się w krotce godził,
Ná widok brzydki patrzaczym.

Iam wiátr, i sŕzon subtelny,
Ktory się ráno rozpływa:
Gádu bankiet weselny,
Co go wałchusty okrywa.

Iam robak niedołęzny,
Iam lichy ziemię odrzutek:
Nie duży, bezoręzny,
Smierci podnożek, i smutek.

Iam w wóf ciała zamkniona,
Robaczywość zgnilizná:
Cielská brzydkość mierżiona,
Glistom, pędrakom, puścizná.

Ego res habenda nauci,
Equam sperno, cui renuntio;
Res æstimanda pauci,
Non asse, non teruncio.

Ego jacente fæno,
Et vilior sum stramine,
Obsecæniorque cæno,
Abjectior putamine.

Ego umbra veritatis,
Non vera res, sed recula;
Ego aura vanitatis,
Noni vita, sed nubecula.

Ego musca, blatta, grillus,
Et si quid est exilius,
Pilus, pilique villus,
Villoque si quid vilius.

Summâ, nihil, minusque,
Nam cum Dei sint omnia,
Transformo memet usque in-
Larvas, chimæras, somnia.

IA nie stoię wiárdunku
I to żem nie wart, pokażę :
Iam rzecz tania w szacunku ;
Záieden pieniądz nie ważę.

Iam nad kośzone siáno,
Nád wiechec słomy podleyſzy :
Błota wemnie w koláno,
Łupinym nie iest celnieyſzy.

Ia cień prawdy w szczerości, (czká :
Nie rzecž iak mabydž, lecz rze-
Dmuch znikomey prožnoſci ;
Nie žywot, lecz mgły kápeczká.

Iam stonog, mol, świercz, muchá,
I iešli rzecz iest szczupleyſza :
Włos, ábo śierc kožuchá.
I rzecz nad włosy márnicyſza.

Słowem, níc, i mniey iestem :
I Bo ácz ma bytnoſć stworzenie
Sam się z wielkim szeleſtem,
W lárwy przemienią i w cienic.

Deus & viterne quis sum ?
An umbra ficta somnio
Si sum : quis ergo ? quis sum ?
Sed sumne vere ? an somnio ?

Sum. sum, sed à teipso
Totus Dei, sum per Deum:
Nil prorsus à meipso,
Mei ipsius nil est meum.

Nihil, nec umbra verè :
Umbræ nec umbra parva sum,
Nec umbra sum Chimera :
Sed hujus umbræ larva sum.

Nam me sui figura
Si privet author omnium,
De me nec umbra pura ,
Sed restet umbræ somnium.

Hæc somnii medulla
Prematur hic silentio :
Mei proinde nulla
Fiat deinceps mentio.

Sed

Boże moy, ktom iest proszę?
Czym cien śniały się pocześnie?
Ieslim iest, czym się noszę? (śnie)
Lecz iestżē wprawdzie, czy we

Iestem iest, lecz od ciebie

I przez cię Boże samego:

Nicem nie iest sam z siebie,

Nic w sobie nie znam swoiego.

Ni ja cień iaki spory,

Ni cienia, lub cien lub mārá,

Ni cien iakiey potwory,

Lecz tego cienia mászkárá.

Bogdyby Bog łaskawy,

Swego mię kształtu pozbawił;

Ze mnie, ani cien prawy,

Lecz by sen cienia zostawił.

Ten sen spiku takiego

Niech tu w milczeniu zasiędzie

Przetoż imienia mego,

Niech ani wzmiąnki nie będąc.

Sed Tu Deus, quis es Tu?
Sin cuius uno numine,
 Fæcunditatis æstu
 Est lumen ortum lumine.

Tu, qui perennis ignis
 Nec flas, nec ardes irritum;
Tu, qui loquendo gignis,
 Vivisque agendo Spiritum.

Utinam videndo nossem,
 Quam pulchra sis Divinitas,
 Et nuntiare possem,
 Quam sis stupenda Trinitas.

Quae sit Dei propago,
 Essentiæque impendium,
Quae Patris est Imago:
 Quod spiritus incendum.

Ideo peto, quis es Tu?
 Et est amantis quæstio,
 Deus meus. quis es Tu?
Quem sic amare gestio.

Quis

RYTM XIV.

205

Lecz ty, ktoś ty moj Boże?
W którego iedney istnoci;
Nieplodne bydż nie może
Światło zrodzone z światłosci.

Tyś ogień nie gąsiacy,
A skier nie prezno poduszczaś;
Tyś jest słowem rodzacy
Zyjesz gdy Duchá wypuśczaś.

Obym ia tē łacińę,
O Jostwie w Trójcy zrozumiał!
Natwey chwały nowinę,
Świątby się zdziwił, i zdumiał.

Obym Oycá płodnego,
Iudzieliante istnoci;
Bym Syná Oycowskiego!
Bym poznał Duchá Miłosci!

Przetoż cię, coś zacz, pytam;
A żnay miłosne pytanie:
Niechże, ktoś jest, wyczytam;
Wkim mątak wielkie kochanie.

Ktoś

Quis Tu Deus Deorum?
 Quibus loquar te floribus?
 Amor, immo flos amorum,
 Compactus ex amoribus.

Oris Tui labella
 Sunt lilium de lilio:
 Sunt bina, non gemella;
 Unum Pater cum filio.

Hi quando collabellant
 Spirant amoris flosculum.
 Amando cum duellant,
 Amoris exstat osculum:

Seritur perenne bellum
 Inter Dei suspiria:
 Amor ipsius est duellum,
 Aeterna sunt conspiria

Hæc est Dei * caligo?
 Hæc Patris est tæcunditas
 Hæc filii est origo:
 Hæc Spiritus jucunditas.

* licentia Dimetri.

Quis

Ktoś ty Boże nád Bogi? (ny
Iák od nas maſz bydź ſławio-
Wſzech miłośćci kwiat drogi,
Wſzyſtek z kochania złożony.

Twych uſt wárgi złoćiste,
Sa to liliie z lilicy,
Niedwie, ale dwoifte;
Syn z Oycem iedney uniey.

Ci gdy z ſobą ſpołkuia,
Tchnak z ſiebie kwiatek miłośćci:
Gdy ſię wzáiem miſuiak,
W ſpoł ſię cáſuiak w iednoſći.

Wieczna ſię báwiak woynak,
Te w Bogu tchnienia ſpołeczne:
Sámá tu Miłość zbroynak,
A te w połtchnienia ſą wieczne.

Toč ieſt Boſtwá zácmienie;
Ta płodnoſć Oycá wiecznego:
Toč ieſt Syná rodzenie:
Ta ſłodkoſć Duchá Świętego.

Quis ergo Tu? quises Tu?
 Intra sacram caliginem,
 Tibi ipse mentis æstus
 Qui duplicas originem?

Tu sol es à Te ipso,
 Nos inde lucem traximus:
 Sol solus, in seipso
 Ter unus, & ter maximus.

Ter unus, immò Ternus
 Seu, Tres in uno numine:
 Nam vivis æviterus,
 Calore, luce, lumine.

Ter magnus absque mole,
 Non absque plenitudine:
 Nec solus absque prole,
 Sed absque solitudine.

Cum Patre fæta proles:
 Amoris est origine:
 Tres estis ergo Soles,
 In unica caligine.

K Tożes Boże tym względem (niu
Ktory w twym święcie záćmieniu
Sam sobie Duchą pędem,
Dwoisz początek w rodzeniu?

Tyś Słońce w swej ozdobie;
Z którego światło jest wszelkies
Słońce szczegulne w sobie;
Słońce troyiedno, troywielkie.

Troyiednoś bá troiste
Abo trzy w iedney istności;
Bo żyjesz wiekuiste,
W ogniu, w goraku, w światłości.

Troy wielkieś bez ogromu;
Ale w swej pełni przytulne;
Nie bez potomka w domu;
Ale bez pustek szczegulne.

Oćiec, i Syn obie (niu :
Nie są niepłodni w swym tchnie-
Toście są Słońca troje,
W jednymże Bóstwą záćmieniu.

Quis porro Tu? quis es Tu?
 Ubi manes quid actitas?
 Quo more quo vè gestu,
 Quæ sunt agenda factitas?

Agis, nec occuparis,
 Nullo regis negotio:
 Satagendo feriaris?
 Nullo quiescis otio.

Fers cuncta, nec gravatis,
 Pondus facis, nec ponderas,
 Et quando ponderaris,
 Tu pondeti præponderas.

Radiando non videris,
 Obscuritate nobilis.
 Movendo non moveris,
 Mundum moves immobilis.

Vestiris absque amictu,
 Es dives absque censibus;
 Et vivis absque victu,
 Sentis, sed absque sensibus.

RYTM XVII. 211

K Tożs ieszczetym torem ?
Gdzie mieszkał? czym się zá-
lakim kształte i wzoré, (bawiasz?
Czyny rożliczne wystawiasz ?

Robisz, á nie prácuiiesz ;
Wrządach pokoiem opływasz :
Bez troski pieczołuiesz ,
Bez prożnowania spoczywasz.

Dźwigaś krom udźwignienia,
Awagę czyniąc nie ciężyś :
Przyydźieszli do ważenia ;
Wszelkie ciężary wypreżyś.

Swiecać się niewidomyś,
Aw swym pociemku iásnieiesz :
Ruchaś, á nie ruchomys, (iesz.
Są się nie chwieiac, świat chwie-

Odžianyś bez odžienia:
Iestes bez bogact w bogaty :
Zyiesz bez pożywienia ;
Czuiesz bez zmysłów podniaty.

Tu primus, & supremus,
A te velut primordio,
Sunt cuncta quæ videmus,
Sed tu cares exordio.

Tu semita absque calle,
Iter carens vestigio;
Tu mons es absque valle;
Turris carens fastigio.

Globus triangularis,
Centro carens rotunditas;
Triasque circularis;
Fundo carens profunditas.

Sine Venere es venustus;
Es artifex sine artibus;
Sine senio vetustus:
Perfectus absque partibus.

Es justus absque norma,
Es rectus absque regula,
Formosus absque forma,
Æternus ante sæcula.

RHYTHM XVIII. 23

Tyś początkiem i końcem
Tobie się kładzie we wziatku
Co się oświeca Słońcem ;
Ale sam nie masz początku,

Tyś ścieżka nie ubita ;
Drogą bez toru szeroka :
Tyś gorą całkowita :
Wieża bez wierzchu wysoka.

Tyś sfera trzygraniasta
Okrąg bez centrum we śródoku
Troycią zewsząd kolista ,
Głębia bezedna i spodku.

Bez krasyś osobliwy :
Bez sztuk rzemieśnik dojrzalny ;
Bez starości szedziwy :
Bez części wszystek i cały .

Bez prawas sprawiedliwy :
Prost bez pravidła i kluby :
Bez kształtu urodziwy ;
Wieczny bez wiekow rachuby.

Jesteś

Es pulcher absque nævo,
 Omni joco jucundior;
 Omnipotens major ævo;
 Omnipotens mundo mundior;

Vivendo non senescis,
 Nil tempus ex te deterit;
 Quid sit fuisse nescis,
 Tempus Tibi non præterit;

Ex Te fit omne verum,
 Et non fit imperfctio,
 Tu forma, tuque rerum
 Es omnium perfectio;

Es terra, non araris;
 Es unda; non es humida;
 Es aura; non vagaris;
 Es flamma, non es fumida;

Pelagus es absque portu,
 Convallis absque montibus;
 Lux absque solis ortu,
 Et flumen absque fontibus;

Jesteś piękny bez wady ;
 Każda uciechę osłodźisz :
 Wszech wicków trącisz szlady ;
 Wszelką chędogość przechodźisz
 Siwizny nie obleczesz ; (ia :
 Bo czas w tym Państwie nie zbi-
 Nigdy, Byłem, nie rzeczesz ,
 Bo czas u ciebie nie mija .

Z ciebie prawdá i trwałość :
 Szwank tu niemieszka komora ,
 Z ciebie svva doskonałość (biorą
 Svvoj rzeczy wszystkie kształt
 Ziemiás, lecz nie orálna , (dzisz :
 Powietrzes, vviatrovv nie pę-
 Wodás ; lecz nie maczálna ;
 Ogięń, lecz kopciē nie svędźisz ,

Jesteś bez portu Morze :
 Rovvniná bez gor leżaca :
 Svviatlóśc bez ránney zorze
 Rzeká bez zdroiovv piynača .

ROsa es, sed absque spinis,
 Fons es, sed absque origine
 Et absque fine finis :
 Et absque sol vertigine.

Amor es, sed absque telo ,
 Vinum, sed absque flocibus
 Typus, sed absque prælo :
 Liber, sed absque vocibus.

Nemus, sed absque luco :
 Aurum, sed sine scoriâ :
 Species, sed absque fuco ,
 Et absque fumo gloria.

Et absque nocte cælum ,
 Et æquor absque fluctibus,
 Et absque nube velum,
 Et risus absque luctibus.

Et hortus absque dumo ,
 Et fructus absque cortice,
 Thesaurus absque nummo,
 Abyssus absque vortice.

IEsteś roża bez głogu : (go :
 Zdroj bez początku wszelkie-
 Kaniec bez końca z rogu ;
 Słońce bez biegu dżennego.

Miłość bez strzały w łuku ;
 Wino bez drożdzy klárowne ;
 Druk bez prasy do druku ;
 Pismo bez liter cudowne.

Gay bez gęstwy krzewienia ;
 Złoto nie bladé zużelem ;
 Vrodá bez pię krzenia ;
 Bez dymu chwała z weselem.

Niebos, i dzień bez mroku ,
 Morzá bez wałow spokojność ;
 Zaſoná bez obłoku : (ność .
 Smiechlu bez płaczu przyśtoy-

Ogrod bez chwaſtu cudny :
 Owoc bez kupin, przypiętych :
 Skarb bez bogactw nie trudny :
 Przepaść bez wirow zakrętych.

INvolvōr hāc abyssō,
Obscuror isto lumine,
Dum lambo, dum p̄tissō,
Submergor alto flumine.

Quid est Deus, requiro?
Hōc círculo mens volvitur,
Et unde quaque gyro,
Et quæstio non solvitur.

Peto quid est? nec unquam
Quid illud est definio:
Ut ut addo, & addo, nunquam
Definiendo finio.

Sic inquieta restas,
Et fixa mens, dum pensitas,
Quid est Dei potestas?
Dei quid est immensitas?

Arefcis unde abundo;
Hinc semper opto pergere,
Voloque me profundo
Divinitatis mergere.

WTę západam głébzinę
 Tey mię cmi swiatlo iásności :
 Fey Rzeki gdy choć liznę ;
 Wswey mię pograza bytności.

Co iest Bog ; wszystko pytam ;
 Tym kołem biegam i krażę :
 Zewsząd się ploata chwytam
 Wszakże do prawdy nie zdążę.

Szperam ; Co iest? nie sporo :
 Wtaz ia, co to Bog, nie zgadnę :
 Przydam tyle siedmioro (dnę-
 Bá w punkt ia jednak nie wpá-

Ták nie śiedźisz z pokoiem, (dza;
 Tak cię Duszyczko myśl zdra-
 Gdy szperasz w Bogu swoim,
 Iaka w niem wielkość i wladza!

Oschłas w poł obfitości
 Przetoć się nurzem zákropić :
 Ja w Boštwa głębokości ;
 Chcę się koniecznie utopić.

Deus meus quid extra
Te quæro quid considero?
In Te, tuaque dextera,
Sunt cuncta quæ desidero.

Quid quæro suavitatem,
In mundi acerbitudine?
Quid quæro dulcitatem,
In ipsa amaritudine?

An turis opto mella?
An hortuli fragrantiam?
An Chloridis labella?
An floris elegantiam?

Tu mellis officina,
Melligo mellitudinis,
Apumque Tu rapina,
Dulcedo dulitudinis:

Turris hortulorum,
Et gratia; & frēcunditas,
Et ipsa flosculorum
Chloris, Charis, Jucunditas:

Quid

Nा coż się w tey ćiemnicy
Procz ciebie Boże, oglądam?
W tobie i w twey prawicy;
Iest wszystko, czego pożądam.

Ná co szukam wdzięczności,
W tákiey przykrości światowej?
Ná co pryciam słodkości,
W tey tu gorzkości tákowej?

Czy ia w miodach? (o wstydzie)
Czy wwirydarzach pachnacych?
Czy sie w pięknem Chlorydzie?
Czy w kwiatach kochā błyszczak-
cych?

Tyś pásieka kosztowna;
Tresć w szelkach plastrow obfita;
Pszczół drapiez niewymowna;
Słodkość słodkości sówita.

Tyś krasá ogrodeczkow:
Wdzięczność, obfitość, urodá:
Sámás natwet kwiateczkow,
Wiosná, przyjemność, ochłodá.

Quid quæro claritatem
Ex Cynthia, vel Cynthio?
Quid quæro suavitatem
In feile, sive absinthio?

Quid vina, quid sapores?
Quid apparatus Persicæ?
Quid liba, quid liquores?
Quid fercla mensæ terticæ?

An lactis opto mammas?
An sacchari tragemata?
An solis opto flammæ?
Irisve pulchra emblemata?

Tu sol, tuumque pectus
Est vena claritudinis,
Tu lucis Architectus,
Idæa pulchritudinis.

Tu nectaris papilla,
Uber beatitudinis,
Tu mensa, tu cibella
Omnis suavitudinis.

Oż się w tym świetle brukam,
 Księżyca, Słońca, Planetow !
 Co smakowitych szukam
 W żołci, w piołunie, bankietowę

Co winą? co bázantow ?
 Co perskich opon i strojów ?
 Co pásztetow ? alkántow ?
 Co drogich prágne napoiow ?

Czy ja to cycoń iáki ?
 Czy z cukru žebrzę lákotek ?
 Czy z Słońca mam przysmáki ?
 I z pięknych tęcze forbotek ?

Tyś Słońce, tyś moy Pánie ,
 Strumień iasności słończney :
 Tyś Świátła zbudowané ;
 Tyś kształt piękności tuteczney.

Tyś miod słodko piálny (go,
 Tyś źródło szczęścia wieczne-
 Tyś Boże stoł iadálny,
 Potraw i smaku wszelkiego.

Quid Balsami liquorem
Quero, vel ex America?
Ex pisce quid colore?
Ex verme fila serica.

Quid seris opto floccum
Auri striatum segmine?
Quid opto terre coccum,
Pro veste vel pro tegmine.

Amor, amor est amictus,
Nec Muricum cruoribus,
Nec acu, nec arte pictus,
Sed propriis ardoribus.

Amor, amor est coloris
Est purpuræ flagrantia.
Amor, amor est odoris,
Est balsami flagrantia.

Deus amor est amænus,
Amor Deus, pulcherrimus:
Deus amor est serenus;
Amor, Deus, tenerrimus.

Ná co bálsamow wonnych
Ameryckiego ze krzaká ?
Zryb szuká farb postronnych
Kłakow iedwabnych z robaká ?

Ná co prágne bławatow
Złotá haftami nátkanych ?
Ná co z drogich szárlatow,
Szat, kołder, opon, zszywanych.

Miłość, Miłość ieſt szata
Nie pławow morskich iuchámí:
Ani wzorem bogata, (mi.
Lecz swych p̄omieniow háftá-

Miłość, Miłość w goracych
Ieſt myta fárbačh purpurá :
Miłość, Miłość pachnacych,
Wonna bálsamo w naturá.

Bog ieſt wesołochłodna
I naypięknieyſza miłością
Bog ieſt zawiſe pogodna,
Nayrośkoźnieyſza lubością.

PHy blandulas puellas
 Cum crine, cum murænulis
 Phy monstra, phy procellas
 Cum Cypri, cum Sirenulis.

Non me regit cupido,
 Non impudens amasia,
 Non forma, non libido,
 Non purpurata basia.

Quæroné suaviari?
 Tu suaviorum suavitas,
 Quærone basiari?
 Procul sit omnis pravitas.

Tu me, Deus fatullas
 Castissimis amoribus?
 Mihi cor emedullas
 Oris tui favoribus.

Cælestibusque texis
 Ignes tuos cupediis:
 Tua saties, orexis
 Est semper absque tædiis.

Pfy łagodne dżiewczyny (tały,
 Lstroymi, zwarkoczmi, z pon-
 Pfy sprosne Kupidyny
 Mászkar Syrenskich zapały.

Do mnie Bożek nie zbładźi,
 Kochan miłośtek prywatnych :
 Cielesność mną nie rządzi,
 I warg przyjemnych szarlątanych

Szukamli całowania ;
 Tys w całowaniu roskosza :
 Pragnęli obłapiania, (szak.
 Precoz z tad nieprawość wyno-

Ty mię Boże násycasz ,
 Twoim nayczystszym kochaniē
 Ty mi serce zachwycasz ,
 Licą twoiego sprzyjaniem.

Z smakiem się dziwnym łączycy,
 Kochania twoego raczenie :
 Z twey się sytością łączycy,
 Bez uprzykrzenia pragnienie.

Quæ regna quos Ducatus?
 Quas communis cor glorias?
 Quos formo principatus?
 Quas somnio victoriās?

Quæ fata spesve fingo?
 Quæ gloria insania,
 Castella mente pingo,
 In Gallia, aut Hispania?

An aucupor favores?
 An multa privilegia?
 An auliccs honores?
 An Magnus esse in Regia.

Ubi Deus invenitur,
 Hæc est honoris Curia,
 Qui te Deus potitur,
 Non tangitur penuria.

Tu faustitatis ædes;
 Tu gloriæ palatum,
 Potentiæque sedes,
 Tu vita, Tu solatum.

IAkież ja Królestw włościkę
 Iakie czci, chwały, i Księstwá?
 Iakie zmyśląm zwierzchności,
 Iakie mamy we śnie zvvyćięstwá?

Co zanadzieje płonne,
 Sławnym szaleństwem malię?
 Zamki Fránkom obronne,
 Twierdze Hiszpánom buduję?

Czy ja o łaskę stoię?
 Czy przywilejów vvyglądam?
 Wymię czci dworskich doię?
 Wielkim nadwórách bydź żadā?

Gdzie Bog nálezion bywa,
 Tam ieſt godności stolicá:
 Kto cię, Boże, zázywa,
 Zadna go nie tknie tesknicá.

Ty ieſt szczęścia mieſzkánie,
 Ty świetna chwały gospodá:
 Wszechmocnosti schowanie,
 Żywot, uciechá, ochłodá.

Quid gemmeas inaures ?
 Quid quærimus monilia ?
 Quid ut graventur aures,
 Mundi novi conchylia ?

Quid ut ardeant capilli
 Lychnite, & carbunculis ;
 Aut pendeant lapilli,
 Ex aurum carunculis.

Carbunculi, smaragdi ,
 Quæcunque fulget claritas ,
 Quæcunque possit addi ;
 Divina præstat caritas.

Deus est corusca gemma,
 Flagrans amoris ignibus ;
 Adamantis ipse stemma
 Fert pro suis insignibus ;

Adamante signet illo ,
 Amor per illum cuditur.
 Illo Dei sigillo ,
 Summum bonum concluditur.

Co nausznic perlowych,
Co my kleynotow szukamy?
Co aż do światov novvych,
Dla czáczek z skorup latamy?

Náco kárunkułami
Włosy upstrzone pałaią:
Náco się z kamyczkami,
Perły przy uszu wieńzaią?

Záwszystkie Kárunkuły,
Zászmárdowe miganie,
Zászafirów szkátuły,
Záwszelka cęg Bog stanie.

Bog iest prześwietna perlá,
W żywym miłości płomieniu:
Záherb i miasto berlá,
Noси Dyament w pierścieniu.

Wiego ja konterfecie,
Chcę bydż miłością znaczony:
Bo w tym Boskim sygnecie,
Skarb wszego dobrá zamkniony

Si fortè præ favillis,
Præ gemmeis carbonibus,
Præ Lazuli lapillis,
Delector unionibus.

In te Deus Ter-uno,
Essentia communio,
Dat esse Tres in uno;
Quam rarus est, hic unio.

Dos hujus unionis
Sunt Unitas, & Trinitas:
Hujusce Ternionis
Est unio, Divinitas.

Et hujus æstimatur
Ex Unitate, raritas:
Amor unio vocatur,
Et Trinitatis caritas.

Hoc ergo Ternione,
Trinæ fruens Hypostasis,
Et solvor Unione,
Et linquo & fit Extasis.

Jeszli snadź nad żarzyły,
Swietnego waglik Rubiną ;
Nad iásne Amátyły,
Luba mi pereł rodžiną :

Wtobie troyiednym Boże ,
Spolność istoty cudowna ,
Trzech w iednym czynić może
Iakoż to perła kosztowna !

Dziwne są perły takiey ,
Jedność i Troycá, przzmioty ;
W liczbie Person troiákiey ,
Iest istność Boskiewy istoty .

Ztey się Bóstwą jedności ,
Ceną tey perły szacuię ;
A owej troistości ,
Zwiąkiem się Miłość miánuię .

Tak tedy troistością ,
Osób społistnych násycon ;
Rospływam się ieduością ,
Mdleję i bywam záchwyco .

Fecisti nos Domine ad Te, &
inquietum est cor nostrum donec
requiescat in Te.

Augustin. I. Confes.

Stworzyłeś nas dla siebie samego Pa-
nie: przeto odpoczynku nie ma serce nasze,
pokż nic odpoczynie w Tobie.

S. Augustyn.

